

SADRŽAJ

2007. godina iz perspektive Grupe 484	2
1. Mladi u Srbiji i misija Grupe 484	3
1.1 Podrška procesu donošenja Strategije za mlade	4
1.2 Mladi i siromaštvo	5
1.3 Volonterizam mladih u funkciji socijalne integracije ranjivih grupa	6
1.4 Mladi i interkulturnost	6
2. Naš fokus: prisilne migracije	8
2.1 Podrška procesu realizacije Strategije za smanjenje siromaštva iz ugla izbeglih i raseljenih	9
2.2 Izbeglice i socijalno - ekonomski prava	10
2.3 Izbeglice, raseljeni, i primarna zdravstvena zaštita	11
2.4 Azilanti i naše zakonodavstvo	12
2.5 Povratnici iz Zapadne Evrope: Srbija 2007.	12
2.6 Ka beloj šengenskoj listi	16
3. Migracije i regionalna saradnja	17
3.1 Trajna rešenja...	18
3.2 Tržište rada	19
3.3 Triangl - Povratak	19
3.4 ISO 26000	20
4. Jačanje kapaciteta Grupe 484 i partnera	21
4.1 Dugoročna saradnja sa partnerima i donatorima	22
4.2 Saradnja sa lokalnim zajednicama	22
4.3 Razmena iskustava	23
5. Drugi o nama: izgradnja kapaciteta	26
6. Događaji	28
7. Mi i naši saradnici	29
8. Projekti, donatori, obim sredstava	31
9. Skraćenice	33

2007. IZ PERSPEKTIVE GRUPE 484

Orijentacija ka Evropi i Evropskoj uniji bila je nedvosmislena u radu Grupe 484 u 2007. godini. Poštujući političke, kulturne i društvene vrednosti savremenog sveta, ujedinjene Evrope posebno, mi smo (na konferencijama i drugim skupovima, u zemlji i svetu, radeći sa izbeglima, raseljenima, povratnicima, zagovarajući za prava naših korisnika i u neposrednom radu sa njima, radeći sa mladima i za mlade različitog etničkog porekla, promovišući interkulturnost ovih prostora, zalažući se za mogućnost slobodnog kretanja i izvršavanje obaveza onih koji to pravo našim građanima treba da omoguće, radeći na strateškim i zakonskim dokumentima u oblastima koje nas se kao organizacije posebno tiču) imali jasnu svest o tome da je zajednički imenitelj naših aktivnosti nastojanje da Srbija bude deo evropskog političkog i kulturnog prostora i da nas to spaja sa srodnim organizacijama civilnog društva.

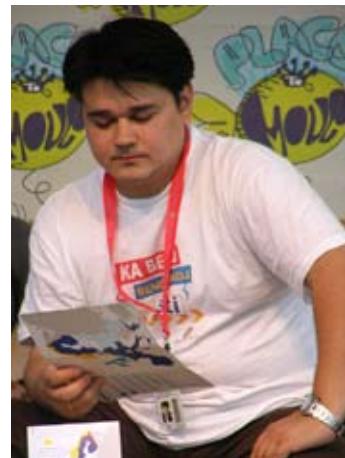
Kao organizacija koja među svojim korisnicima ima raseljene sa Kosova i Metohije posebno smo delili njihovu osetljivost i njihovo osećanje zabrinutosti u sklopu političkih previranja kojima je 2007. godina bila obeležena. Sa povratnicima po sporazumima o readmisiji podelili smo brigu o tome kako da Srbija ponovo bude naša zajednička kuća - tražeći za njih dokumenta, mogućnosti za obrazovanje, lečenje, posao, krov nad glavom, dobronamerno okruženje... Sa partnerskim organizacijama i institucijama u zemlji i regionu gradili smo čvrste profesionalne odnose koji su, na obostrano zadovoljstvo, postajali i prijateljski, sa ciljem da se problematika migracijskih kretanja i problemi ljudi u migracijama

rešavaju zajedničkim naporima.

Sa mladim ljudima u ovoj zemlji povezali smo se u socijalnoj i političkoj borbi i nastojanju da ovi prostori i Srbija u njima budu dobro mesto za život za sve ljudi i narode koji ih dele.

Smatrajući posebno značajnim da građani Srbije mogu slobodno da se kreću i da putuju gde žele, mi smo tokom 2007. godine bili deo zajedničkog nastojanja i države i civilnog društva i svih njenih građana da Srbija bude otvorena zemlja i da njenim građanima za put u Evropu bude dovoljan - pasoš.

Naredne godine, ostajemo na istom putu i očekujemo nove izazove.

Miodrag Shrestha, izvršni direktor Grupe 484

MLADI U SRBIJI I MISIJA GRUPE 484

3

Grupa 484 je u 2007. godini kao i u prethodnim godinama značajnim setom svojih aktivnosti bila okrenuta ka mladima, imajući u tom radu stalno u vidu svoju orientaciju ka migracijskim temama i temama interkulturnalnosti i interetničke saradnje. S druge strane, mladi su se našli u organizacijskom fokusu i kao grupacija posebno pogodjena siromaštvo. I na kraju, kao verovatno najvažnije: Učestvovali smo u praćenju implementacije Nacionalne strategije za smanjenje siromaštva iz ugla ranjivih grupa mladih i pridružili smo se izradi Nacionalne strategije za mlade, procenjući da je učešće u tim procesima zajednička obaveza svih institucija i organizacija u kojima rade mladi i koje rade sa mladima.

Ova orientacija u 2007. godini za nas je značila da su naši saradnici, volonteri i učesnici u mnogim aktivnostima mladi ljudi: mladi koji su u statusu prisilnih migranata, domicilna populacija mladih; pripadnici većinskog naroda i nacionalnih manjina, kao i različite osetljive grupe mladih.

Naša prepostavka u radu sa mladima i u 2007. kao i ranijih godina, bila je da aktivizam ima lekovito dejstvo u odnosu na siromaštvo i socijalnu apatiju i da je to najbolji odgovor mladih ljudi na sopstvene i društvene probleme. Kao organizacija, u pristupu mladima, imali smo dva nivoa: neposredni rad (obrazovni i umetnički programi, kamp, karavan, kampanje, seminari, lokalne akcije...) i zagovaračke aktivnosti - zagovarajući za sistemska rešenja, tj za odgovoran odnos prema mladima u okviru strateških, nacionalnih dokumenata i u praksi lokalnih samouprava. Smatramo da smo bili najuspešniji kada smo pristupe i metode rada ukrštali i nastojali smo to da činimo: kroz rad lokalnih koalicija, kroz publikacije, kampanje...

1.1 PODRŠKA PROCESU DONOŠENJA STRATEGIJE ZA MLADE

Nastojali smo:

- Da doprinesemo uspostavljanju institucionalne saradnje između novonastalog Ministarstva za omladinu i sport i nevladinih organizacija koje su prepoznate kao resurs centri u procesu izrade Strategije za mlade;
- Da u tekst Strategije za mlade uključimo specifičnu perspektivu mladih u prisilnim migracijama.

Oblici rada:

- Monitoring i podrška resurs centrima u organizaciji konsultativnog procesa za izradu Strategije i pri promociji Strategije za mlade Republike Srbije;
- Učešće u eksertskoj grupi za izradu Strategije za mlade.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

Ministarstvo omladine i sporta Vlade Republike Srbije, lokalne nevladine organizacije, Eksertski tim za obrazovanje u izradi Strategije za mlade, više stotina mladih širom Srbije.

Šta smo postigli:

- Prikupljeno je 397 mišljenja iz 15 lokalnih zajednica i ona su uvažena u postupku harmonizacije svih doprinos konsultativnom procesu donošenja Strategije.
- Specifičan aspekt - mladih u prisilnim migracijama, uključen je u Strategiju za mlade republike Srbije.

Geografija aktivnosti:

Beograd i Banat.

Desno:

Sa kampanje povodom obeležavanja Svetskog dana borbe protiv siromaštva

Sa suprotne strane:

Logo kampanje Svetskog dana borbe protiv siromaštva

Jedan od ciljeva Nacionalne strategije za mlade odnosi se na poboljšavanje položaja osetljivih grupa mladih i on glasi:

Obezbeđivati ostvarivanje prava na jednakost šansi svih mladih u društvu, a posebno mladih koji žive u teškim uslovima.

Sledi niz specifičnih ciljeva, mera i aktivnosti:

- Razvijati građansko društvo pružanjem podrške volonterizmu i aktivizmu kod mladih;
- Smanjiti predrasude prema mladima iz osetljivih društvenih grupa;
- Uključiti mlade iz osetljivih grupa u aktivan i produktivan život u zajednici;
- Stvoriti uslove (prostor, oprema i kadrovi) za omasovljavanje i dostupnost sportova osetljivim grupama mladih;
- Osigurati ostvarivanje prava svih mladih na adekvatno obrazovanje uz obezbeđivanje jednakih mogućnosti za učenje i razvoj;
- Povećati dostupnost kulturnih sadržaja za osetljive grupe mladih;
- Povećati zapošljavanje mladih pripadnika osetljivih grupa;
- Zaštititi zdravje osetljivih grupa mladih i razviti mehanizme za njihovo učestvovanje u programima unapređenja zdravlja osetljivih grupa;
- Omogućiti osamostaljivanje mladih i zasnivanje domaćinstava kroz podršku u rešavanju stambenih potreba;
- Stvarati društvenu atmosferu i okruženje u kojem svi mladi, a posebno društveno osetljive grupe imaju osećaj lične i kolektivne bezbednosti.

U ovom kontekstu, mladi - izbegli, raseljeni i povratnici, u Strategiji poznati su kao deo populacije "mladih koji žive u teškim uslovima".

1.2 MLADI I SIROMAŠTVO

Nastojali smo:

- Da ojačamo partnerstva između mladih, organizacija civilnog društva, javnog i privatnog sektora i razvijemo njihove kapacitete za monitorisanje budžeta lokalnih samouprava, posebno s obzirom na obaveze preuzete iz Nacionalne strategije za smanjenje siromaštva;
- Da utičemo na to da budući Nacionalni akcioni plan, kao i lokalni akcioni planovi zapošljavanja mladih integriraju ranjive grupe mladih (izbegle, raseljene, devojke, Rome, mlade sa razvojnim smetnjama);
- Da podržimo mlade u borbi za svoja prava, posebno pravo na rad.

Oblici rada:

Seminari, lokalne akcije zagovaranja za smanjenje siromaštva osetljivih grupa mladih, kampanje, javne prezentacije, konferencije za štampu, okrugli stolovi.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

EAR, Mott, UNDP, Oxfam Novib, lokalne nevladine organizacije, lokalne samouprave, privatnici, mladi, posebno pripadnici osetljivih grupa.

Kampanja obeležavanja Svetskog dana borbe protiv siromaštva je isplanirana na trodnevnom seminaru kome su prisustvovali predstavnici trinaest različitih organizacija iz Beograda, Kikinde, Užica, Kragujevca i Niša. Zajedno smo planirali u kom pravcu kampanja treba da se razvija i kako treba da izgleda. Glavni akcenat u kampanji je bio nezaposlenost mladih - pod sloganom **Ko kaže da ne možemo**, kao porukom da su mladi sposobni i da hoće da rade (a paralelno smo radili i na kampanji zalaganja za izlazak Srbije na belu šengensku listu za

šta su mladi posebno zainteresovani).

Kampanja je počela na festivalu EXIT, gde je Grupa 484 postavila svoj štand. Sedam Grupinih volontera bilo je za štandom 4 dana. Oni su davali promotivni materijal posetiocima festivala i uključivali ih u različita kviz-takmičenja, organizovana za tu priliku. Štand je posetilo više od 2000 ljudi i oni su dobili info-materijal o zapošljavanju mladih ali i o mogućnostima izlaska Srbije na belu šengensku listu...

Šta smo postigli:

- Izradili smo Izveštaj o primeni Strategije za smanjenje siromaštva na lokalnom nivou i o smanjenju siromaštva osetljivih grupa mladih u Srbiji sa primerima dobre prakse;
- Formirali smo pet lokalnih koalicija za borbu protiv siromaštva osetljivih grupa mladih;
- Podigli smo nivo kontrole lokalnih budžeta iz ugla Strategije za smanjenje siromaštva u pet gradova;
- Uspostavili smo model društveno odgovornog ponašanja u odnosu na Strategiju za smanjenje

siromaštva na lokalnom nivou;

- Među mladima i u javnostiinicirali smo aktivizam u oblasti borbe za zapošljavanje mladih, posebno pripadnika ranjivih grupa (predstoji pisanje lokalnih planova akcije zapošljavanja mladih u 5 gradova);
- U Kragujevcu i Kikindi - doprineli smo značajnom napretku u zapošljavanju mladih sa invaliditetom.

Geografija aktivnosti:

Niš, Užice, Kragujevac, Kikinda, Beograd, Novi Sad.

1.3 VOLONTERIZAM MLADIH U FUNKCIJI SOCIJALNE INTEGRACIJE RANJIVIH GRUPA

Nastojali smo:

- Da ojačamo volonterizam u funkciji podrške povratnicima iz Zapadne Evrope u Srbiji;
- Da ojačamo volonterske grupe koje rade na uspostavljanju socijalne kohezije u lokalnim zajednicama (između domicilne populacije i pridošlica, između stanovništva različitog etničkog porekla, u odnosu na osetljive grupe).

Oblici rada:

- Lokalne akcije
- Seminari
- Izrada promo materijala

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

CCFD, lokalni organi vlasti, mladi u šest gradova u Srbiji.

Šta smo postigli:

Volunteerske grupe u Beogradu i Vranju stekle su kapacitet za rad i saradnju sa decom i mladima koji su u Srbiju stigli iz Zapadne Evrope po sporazumima o readmisiji, grupe u ostalim gradovima (75 mladih i 25 profesionalaca u oblasti obrazovanja i kulture) su u svojim, višenacionalnim sredinama, promovisali koncept interkulturnosti i interetničke saradnje.

Geografija aktivnosti:

Dimitrovgrad, Vranje, Kragujevac, Bela Crkva, Subotica, Beograd.

Desno:

Radionica u okviru kampa "Mi i oni drugi" u Kanjiži

Suprotna strana - gore:

Lokalna akcija u Beloj Crkvi

Suprotna strana - desno:

Lokalna akcija Vranje - Vladičin Han

1.4 MLADI INTERKULTURALNOST

<http://kofer.grupa484.org.yu>

Nastojali smo:

- Da promovišemo etničku i kulturnu različitost kao bogatstvo zemlje i regiona;
- Da ojačamo kapacitete mladih u multietničkim sredinama u oblasti interkulturnosti i međuetničke saradnje;
- Da doprinesemo izgradnji mira i tolerancije u regionu.

Oblici rada:

Sastanci, seminari, obrazovni kamp, istraživanja lokalne istorije iz perspektive interkulturnosti, dramske, likovne i druge umetničke forme u funkciji socijalnog marketinga, lokalne kampanje kojima se promoviše interkulturnost, interkulturni karavan kroz Srbiju, konferencije za štampu, lokalne akcije, medijski nastupi, izložbe, ulični performansi, izrada priručnika za rad sa srednjoškolcima.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

EU preko Delegacije Evropske komisije u Srbiji, OEBS, Ministarstvo kulture Republike Srbije, Ministarstvo omladine i sporta Republike Srbije, Fond za otvoreno društvo, Grupa Most, lokalni organi vlasti, institucije kulture, vaspitne i obrazovne institucije,

profesionalci u oblasti kulture i obrazovanja, mladi različitih nacionalnosti.

Šta smo postigli:

Eksterna evaluacija je pokazala značajno smanjivanje socijalne i etničke distance među učesnicima naših aktivnosti u lokalnim sredinama. Grupe naših mladih saradnika nastavile su sa radom u ovoj oblasti, organizacija je nastavila saradnju sa svojim lokalnim partnerima u višenacionalnim sredinama i gradovima sa velikim brojem izbeglica, raseljenih i povratnika.

150 mladih – učesnika, 50 predstavnika kulturnih i obrazovnih institucija bilo je direktno uključeno u programe *Kofer za budućnost, moj, tvoj, naš i Mi i oni drugi*, uspostavili smo saradnju sa 10 lokalnih organa vlasti, 15 srednjih škola, 50 lokalnih kulturnih i obrazovnih institucija, 15 000 građana do kojih su stigle poruke mladih o različitostima kao bogatstvu Srbije.

Priručnik *Drugi pogled* koji su priredili saradnici Grupe 484 dostupan je svim zainteresovanim korisnicima kao interaktivni CD.

Geografija aktivnosti:

Dimitrovgrad, Vranje, Kragujevac, Bela Crkva, Subotica, Novi Pazar, Prešev, Bosilegrad, Bački Petrovac, Kovačica, Kanjiža, Beograd.

BELA CRKVA

Mi smo opisali nas grad Belu Crkvu kroz ljubavna pisma. Sugrađani su, na naše pozive donosili na fotokopiranje, a neki nam i darivali svoju ličnu ljubavnu prepisku, ili ljubavnu prepisku svojih baba, deda, tetaka, stričeva - Srba, Rumuna, Slovaka, Rusa, Mađara, Čeha. Kroz male priče o ljubavi, pratili smo istoriju Bele Crkve i zanimljivosti grada. Na kraju smo napravili predstavu o ljubavnoj prepisci osnivača grada, grofa Mersija sa njegovom voljenom Bella Stellom. Naša letnja akcija bila je "Ljubavni labyrin" u velikom parku, gde su svi gosti, krećući se uz pomoć Arijadnine niti, dobili čarobne ljubavne napitke i poruke. Na kameničima iz belocrkvenskih jezera, napravili smo pozivnice za "Crnu kafu u Beloj Crkvi", a u prazne gradske žardinjere stavljali smo papirne cvetove koji su poručivali "ovde ja falim". Pitanje za sve: Kada ste poslednji put napisali pravo ljubavno pismo?

UČESNICI, U PRVOM LICU

28. novembra 2007. godine okupili smo se u Kragujevcu mi, srednjoškolci iz Subotice, Vranja, Dimitrovgrada, Bele Crkve, kao i naši domaćini, kragujevački gimnazijalci. Svi zajedno činili smo jedan karavan - Karavan za budućnost. Uz mini - koreografski program prošli smo velikim ulicama svih ovih gradova poručujući da različitost znači zanimljivost i šarenost, a da to što smo drugačiji može biti samo prednost i bogatstvo. Ova akcija zvala se "Buđenje grada", i dešavala se naočigled radoznalih, nekad začuđenih, a nekad iznenađenih građana i prolaznika koji su od nas primali darove, prepoznatljive za svaki od naših gradova. Pet gradova se probudilo i razdrmalo uz našu veselu povorku!

Namera programa *Kofer za budućnost, moj, tvoj, naš* bila je da u pet gradova u Srbiji istražimo, kreativno obradimo i preformulišemo na svoj način, kroz medij koji odaberemo - posebnosti svojih gradova u interkulturnom ključu.

Nastojali smo da izabrane teme i izbor materijala od kog polazimo sadrže "nešto" čime će se *ta tema, te novine, taj tekst, taj predmet*, preporučiti svojom zanimljivošću, autentičnom emocijom, prepoznatljivom (interkulturnom) vrednosnom potkom, upotrebljivošću za preradu i transponovanje u nov izraz. Takođe je bilo važno da tokom trajanja svih ovih malih i velikih akcija, naši "koferaši" zainteresuju svoje sugrađane za stvarnu interakciju, učešće, a ne samo za pasivno posmatranje.

VRANJE

Mi Vranjanci bavili smo se "vranjanskim specijalitetima". Predstavili smo sve što je za Vranje tako posebno i zbog čega vredi doći u naš grad. Kada stignete na Havaje, Hajvake vas okite vencima cveća. Kad stignete u Vranje, dobijete venac paprika iz ruku naših lepih Vranjanki! Da li znate koliko vrsta paprika ovde uspeva? Ne? Pogledajte prvi katalog paprika u nas napravljen u Vranju! Pokazali smo kako romska truba tokom TV VESTI fantastično menja elektronske muzičke efekte, a da PLAZMA nije samo pljosnati TV. Tokom leta, putujući vozom i autobusom, mahali smo svima koji su napolju i obrnuto, poručujući: "Primećujemo vas". Delili smo vize za male u životu neophodne stvari. Da li vam je potrebija viza za mršavljenje ili za naginjanje kroz prozor? I, kada ste poslednji put mahnuli nekome?

NAŠ FOKUS² PRISILNE MIGRACIJE

Kao osnovna organizacijska tema, migracije, posebno prisilne migracije, u 2007. godini bile su naš najobimniji programski sadržaj. Radili smo sa izbeglima i rasljenima, povratnicima i azilantima, u partnerstvu sa domaćim i stranim organizacijama, kao i sa državnim organima i međunarodnim organizacijama. Naš napor je išao ka tome da i dalje pružamo neposrednu pomoć i podršku najosetljivijima i najugroženijima ali da se prvenstveno podrži uspostavljanje trajnih rešenja. Prostor između pružanja neposredne pomoći i uspostavljanja trajnih rešenja je prostor istraživanja, prikupljanja podataka, izrade izveštaja i preporuka, zagovaračkih skupova. U toj zoni smo najviše radili, nastojeći da doprinesemo sistemskim rešenjima koja definitivno donosi država.

Smatramo da je obaveza svih nas koji se bavimo problemima prisilnih migranta da nastojimo da ljudi iz tog statusa izađu i to na što pravedniji i što povoljniji način. Sa tom namjerom učestvovali smo u nizu aktivnosti kojima se traže sistemska rešenja za naše korisnike ali smo i dalje pružali psihosocijalnu, zdravstvenu, pravnu pomoć - onima koji su nam se sa takvim potrebama obraćali i koje smo pronalazili u krajnje nepovoljnim životnim okolnostima. Lista aktivnosti koja sledi je samo redukovano nabranje i elementarno opisivanje naše 2007. godine u kontekstu brige o ljudima u prisilnim migracijama. Odeljak 3 ovog izveštaja, pod nazivom **Migracije i regionalna saradnja**, je nastavak ove priče.

2.1 PODRŠKA PROCESU REALIZACIJE STRATEGIJE ZA SMANJENJE SIROMAŠTVA IZ UGLA IZBEGLIH I RASELJENIH

Nastojali smo:

Da podstaknemo saradnju i da podržavamo komunikaciju između organizacija koje rade sa izbeglima i raseljenima, s jedne strane, i Vlade Republike Srbije i svih državnih tela angažovanih u zoni realizacije Strategije za smanjenje siromaštva, s druge strane.

Oblici rada:

Sistematsko prikupljanje podataka, učešće u izradi relevantnih vladinih dokumenata, izrada informativnih biltena, konsultativni sastanci, izrada zagovaračkih dokumenata.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

Tim potpredsednika Vlade za sprovođenje Strategije za smanjenje siromaštva, šest drugih kontakt - organizacija civilnog društva (Autonomni ženski centar, Centar za samostalni život invalida, Društvo za unapređenje i zaštitu mentalnog zdravlja dece i omladine, Građanske inicijative, Romski informativni centar, Snaga prijateljstva - Amity), 62 nevladine organizacije i udruženja, više od 150 učesnika/ca konsultativnih sastanaka.

Šta smo postigli:

Povezali smo zainteresovane strane oko jedne zajedničke teme: pronalaženje dobrih rešenja za pitanja iz oblasti smanjenja siromaštva izbeglica i raseljenih.

Učestvovali smo u konsultativnom procesu pri izradi Strategije održivog ravoja Republike Srbije. Nastojali smo da u ciljeve Strategije uvedemo uključivanje (inkluziju) ranjivih grupa a posebno prisilnih migranata kao i migranata kao društvene grupe koja može tako i jasno da doprinose održivom razvoju. U tom procesu sarađivali smo sa još osam nevladinih organizacija, sa ekspertima koji su radili na izradi Strategije i sa timom potpredsednika Vlade - za održivi razvoj.

U okviru konsultativnog procesa organizovali smo tribinu sa 35 nevladinih organizacija i sami dali značajne komentare koji su ušli u konačnu verziju Strategije održivog razvoja.

Značajan broj socijalno ugroženih izbegličkih porodica snažno je frustriran činjenicom da nikako ne uspeva udovoljiti kriterijumima različitih donatorskih programa koji prolaze "mimo njih", a oni i dalje žive u neizvesnoj, nerazrešenoj i teškoj situaciji (u kolektivnom ili u privatnom smeštaju).

Preporučeno je stoga da se programi stambenog zbrinjavanja (u pogledu izbora korisnika/ca) ne vezuju striktno za određene opštine već da proces izbora bude vođen prvenstveno podacima o socijalnom stanju porodice (to jest, da socijalni status bude ključni i apsolutno najvažniji kriterijum izbora korisničkih porodica). Sa tim u vezi, preporučena je: izrada valjanih i potpunih socijalnih karata izbegličke i raseljeničke populacije na lokalnom nivou. Radi ovoga, potrebno je prethodno formirati jedinstvenu metodologiju i stručne lokalne timove.

Posebno je važno obezbititi kvalitetno stambeno zbrinjavanje višestruko ugroženih porodica i pojedinaca/ki (teško bolesni, ekstremno siromašni, osobe sa invaliditetom itd; osobito kada žive sami/e i imaju slabo razvijenu mrežu socijalnih kontakata).

Geografija aktivnosti:

Novi Sad, Beograd, Kragujevac, Niš i Kraljevo.

Napomena:

Nastavljamo sa radom o ovoj oblasti u 2008. godini realizujući veći broj zagovaračkih sastanaka i dokumenata i organizujući pet regionalnih okruglih stolova, i jedne konferencije na nacionalnom nivou.

Levo:

Sastanak sa izbeglicama i raseljenim licima
Kragujevac, 28.12.2007.

2.2 IZBEGLICE I PRISTUP SOCIJALNO-EKONOMSKIM PRAVIMA

Nastojali smo:

U kontekstu politike zapošljavanja:

- Da istražimo pristup aktivnim meraima Nacionalne službe za zapošljavanje izbeglica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i "bijših" izbeglica.

U kontekstu politike integracije izbeglica u srpsko društvo:

- Da analiziramo prakse integracije izbeglica i identifikujemo probleme vezane za pravni okvir kojim se stvaraju jednake mogućnosti za sve;
- Da identifikujemo dobre primere koji mogu da posluže kao model za rešavanje problema integracije izbeglica iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Oblici rada:

Empirijsko istraživanje socijalnog statusa izbeglica (ankete i fokus grupe), desk analize političkih, pravnih i socijalnih praksi integracije izbeglica, izrade izveštaja sa preporukama, okrugli stolovi, konferencije za štampu.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

UNDP, OSCE, UNHCR, Komesarijat za izbeglice Republike Srbije, agencija Strategic marketing, državne institucije, međunarodne i domaće organizacije koje se bave izbeglištvom.

Šta smo postigli:

- Urađen je izveštaj: *Istraživanje uticaja vladinih politika na položaj izbeglih i raseljenih - pristup aktivnim meraima zapošljavanja*. Anketirano je 500 izbeglica.
- Učestvovali smo na konferenciji Integracija izbeglica u Republici Srbiji: pravo - praksa - preporuke (Organizatori: OSCE i UNHCR) i na njoj predstavili rezultate svojih istraživanja.
- Bilo je ukupno 550 učesnika konferencije, okruglih stolova i fokus grupa.

Promocija izveštaja: *Istraživanje uticaja vladinih politika na položaj izbeglih i raseljenih - pristup aktivnim meraima zapošljavanja* bila je 20. juna 2007. godine, na Svetski dan izbeglica, u Medija centru u Beogradu.

Nalazi iz ovog izveštaja ukazuju da su izbeglice značajan razvojni resurs Srbije čijim bi doslednjim, kvalitetnijim i opsežnijim integriranjem (pre svega aktivnim meraima tržišta rada) ne samo bio poboljšan položaj izbegličke populacije, već bi to bio značajan doprinos procesu održivog razvoja zemlje.

Konferenciji je prisustvovalo više od 20 predstavnika Vladinih institucija, među-vladinih, lokalnih i međunarodnih organizacija, medija i članova diplomatskog kora.

Događaj su pratili novinari iz raznih nacionalnih i regionalnih medija (TV Pink, TV Fox, Radio Srbija, Radio Beograd 1, novinske agencije: Tanjug i Beta. Tog dana je urednik publikacije, Danilo Rakić, učestvovao je u emisiji vesti na TV B92. Izveštaji sa ovog događaja su takođe objavljeni u srpskoj štampi (dnevne novine Politika i Danas) i elektronskim medijima TV Pink, Radio TV B92, Fox TV, Radio Beograd 1, Radio Srbija). Miodrag Shrestha, izvršni direktor Grupe 484 je na Svetski dan izbeglica, zajedno sa Dragišom Dabetićem, Komesarom za izbeglice Republike Srbije, bio gost političke emisije "Oko", koju je gledalo 500 000 - 750 000 gledalaca.

Misija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Srbiji i Predstavništvo Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR-a) za Srbiju i Crnu Goru, HCIT (zaduženi za okrugle stolove u Vojvodini) i Grupa 484, kao lokalni partner, uz podršku Komesarijata za izbeglice Republike Srbije, organizovali su u maju i junu 2007 okrugle stolova na temu *Integracija izbeglica u Republici Srbiji*. Okrugli stolovi održani su i Šapcu, Kraljevu, Čačku, Kragujevcu, Nišu, Požarevcu, Valjevu i Beogradu.

Pored predstavnika organizatora i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije na okruglim stolovima učestvovali su predstavnici institucija i organizacija sa teritorije tih gradova: opštinski poverenici za izbeglice; predstavnici opštinskih uprava, odeljenja za administrativne poslove MUP-a, matičnih službi, filijala Nacionalne službe za zapošljavanje, fonda za zdravstveno osiguranje, zdravstvenih institucija i centara za socijalni rad, opštinskih organizacija Crvenog krsta, obrazovnih institucija i predstavnika izbegličkih udruženja. Ukupno 235 ljudi je učestvovalo u radu ovih okruglih stolova.

Podaci dobijeni na okruglim stolovima uključeni su u izveštaj *Integracija izbeglica u Srbiji*, propisi - praksa - preporuke koji je predstavljen na konferenciji u oktobru 2007. godine

2.3 IZBEGLICE, RASELJENI I PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Nastojali smo:

- Da razvijamo osetljivost sistema primarne zdravstvene zaštite za žene i marginalizovane grupe, posebno za žene u izbeglištvu i raseljenju;
- Da sa lokalnim partnerima izgrađujemo i ojačavamo kapacitete primarne zdravstvene zaštite za ove osetljive grupe.

Oblici rada:

Seminari, okrugli stolovi, izrada programa zdravstvene prevencije za osetljive grupe, izrada publikacije, edukacije, terenski rad multisektorskih mobilnih timova: Rad na terenu je bio dvojak - grupni rada sa korisnicima i individualne posete porodicama. Pet lokalnih timova činili su: zdravstveni radnici, predstavnici lokalne samouprave, stručnjaci centara za socijalni rad i predstavnici nevladinih organizacija.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

CIDA, domovi zdravlja, centri za socijalni rad i lokalne samouprave u pet gradova, nevladine organizacije: Peščanik, Crveni krst - Kruševac, Alka - Požarevac, Prihvatalište za decu i žene žrtve nasilja - Niš, Jug - Kraljevo, Crveni krst - Stara Pazova, 37 članova

uključenih u pet multisektorskih timova, 51 predstavnik relevantnih međunarodnih i nacionalnih institucija i organizacija u oblasti zdravstvene zaštite, oko 1200 žena i drugih pripadnika marginalizovanih grupa.

Šta smo postigli:

- Stvorili smo održive, efikasne multisektorske timove za primarnu zdravstvenu zaštitu marginalnih grupa i žena, posebno žena u izbeglištvu i raseljenju čije su usluge i dalje dostupne a čija se mreža i dalje širi.
- Lekari - članovi naših timova, obavili su preventivne pregledе žena. Bila je to značajna pomoć - mnoge su otkrile svoje zdravstvene probleme i počele lečenje.
- Uspostavili smo savetodavni rad - konsultacije u funkciji brige o sopstvenom zdravlju, distribuirali smo informacije o pristupačnosti preventivnih centara u mestima boravka. Podignut je nivo osetljivosti u lokalnim zajednicama za potrebe ugroženih žena.

Geografija aktivnosti:

Niš, Kraljevo, Kruševac, Požarevac i Stara Pazova.

Gore:

Promotivni materijal sa projekta "Primarna zdravstvena zaštita i osetljivost na rodnu ravnopravnost"

Dole:

Sa terenskog rada u okviru projekta "Primarna zdravstvena zaštita i osetljivost na rodnu ravnopravnost"

Sa suprotne strane:

Okrugli sto "Stvaranje jednakih mogućnosti zapošljavanja"

U prvom licu

Jedna naša sagovornica, žena sa Kosova i Metohije, majka šestoro dece, muž joj poginuo na ratištu, ovde živi u barakama sa decom, kaže: "Neće nikо da te primi sa tolikо dece, nikо neće da mu remetiš mir i red, a deca su deca, ona traže svoje. Najmlаde детe mi je imalo šum na srcu па je morao da ide na operaciju u Tiršovу, сво vreme sam bila sa njim, sada idemo na kontrolu na dve godine".

Niko mi nije pomogao, svi kažu: "Tvoja deca - tvoja briga. Bolesna sam, imam visok pritisak i lečim se a otišla sam sa živcima i pijem lekove i za to..."

2.4 AZILANTI I NAŠE ZAKONODAVSTVO

Nastojali smo:

- Da podignemo nivo informisanosti poslanika i drugih donosioca odluka, organizacija civilnog društva i medija o temi azila i da ih zainteresujemo za ovu problematiku;
- Da pojasnimo dopunu predloga Zakona o azilu Odboru za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije.

Oblici rada:

Javna zasedanja radne grupe, kampanja za promociju azilantske zaštite.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

Dansko ministarstvo inostranih poslova (NAB), SSI, Mr Ružica Žarevac.

Šta smo postigli:

Uspostavljena je ekspertska radna grupa civilnog društva za azil, napravili smo priručnik za poslanike - o azilu u Srbiji, predstavili smo amandmane na Zakon o azilu u Parlamentu Republike Srbije. Kroz studijsku posetu Makedoniji upoznali smo se sa njihovim zakonodavstvom i institucijama i organizacijama civilnog društva koje se bave azilom.

ZAŠTO PRIRUČNIK

Verujemo da nam je svima važno da se Srbija ne dići samo brojem zakona koje usvoji, već pre svega njihovim kvalitetom i sprovodivošću. Stoga je ideja sačinjavanja Priručnika za narodne poslanike o Zakonu o azilu bila, da se članovima Skupštine Srbije predstave međunarodni standardi koji su od značaja za uspostavljanje sistema azila, te skrene pažnja na osnovne elemente koje bi trebalo naći u budućem Zakonu o azilu.

Geografija aktivnosti:

Srbija- Beograd i Makedonija - Skoplje

Napomena:

Skupština je usvojila zakon o azilu 24.11.2007. godine (Službeni glasnik RS 109/07).

2.5 POVRATNICI IZ ZAPADNE EVROPE: SRBIJA 2007.

Nastojali smo:

- Da pružimo podršku procesu readmisije kroz održivu reintegraciju povratnika iz Zapadne Evrope u Srbiju (u daljem tekstu: povratnici);
- Da doprinesemo smanjenju ugroženosti i društvene isključenosti povratnika/ca na osnovu ugovora o readmisiji, kroz osnaživanje i objedinjavanje lokalnih resursa za pružanje usluga (koje su delotvorne, participativne i zasnovane na potrebama korisnika);
- Da osnažimo kapacitete kako vladinih tako i nevladinih aktera koji pružaju pomoć povratnicima;
- Da obezbedimo prikupljanje i transfer specifičnih informacija o mogućnostima reintegracije povratnika u Srbiju;
- Da informišemo javnost i motivišemo je za pozitivan stav prema održivoj reintegraciji povratnika i
- Da iniciramo i podržavamo umrežavanje nevladinih organizacija i lokalnih institucija uključenih u rešavanje problema povratnika.

Oblici rada:

Edukativne radionice za saradnike i korisnike, kreativni programi, humanitarna, psihosocijalna i pravno informativna pomoć, seminari, okrugli stolovi, izrada baze korisnika sa socijalno ekonomskim podacima (starost, pol, ekonomski status, školsko obrazovanje, veštine, ranjivost, informacije o neophodnim oblicima pomoći), istraživanja, analize uslova reintegracije i pristupa servisima, medijske prezentacije, izrade izveštaja i publikacija.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

EC - AENEAS, Evropska perspektiva, Srpski demokratski forum (SDF), Fond za socijalne inovacije, Dečiji kulturni centar, Centar za socijalni rad Palilula, EC - EIDHR, CARITAS Belgija, Centar za

razvoj usluga, Srpski savet za izbeglice (SSI), lokalni organi vlasti, mnogobrojni predstavnici nacionalnih i lokalnih institucija i međunarodnih organizacija, lokalne nevladine organizacije, lokalni i nacionalni mediji i romska udruženja.

Šta smo postigli:

- zajedno sa partnerskim organizacijama - SDF i Evropska perspektiva, formirali smo 10 centara za podršku održive integracije povratnika iz Zapadne Evrope po sporazumima o readmisiji, dva u Beogradu i po jedan u Nišu, Vranju, Knjaževcu, Boru, Novom Pazaru, Prijepolju, Kikindi i Zrenjaninu. Regioni i gradovi za formiranje centara su bili izabrani na osnovu najveće koncentracije povratnika.
- Formirali smo bazu podataka o socijalnom i ekonomskom položaju 514 povratničkih porodica koje se nalaze u Boru, Zaječaru, Nišu, Vranju i Beogradu.
- Na više od 300 radionica psihosocijalne podrške osnažili smo za život u novom okruženju oko 1150 korisnika.
- Na 5 informativnih okruglih stolova u Nišu, Vranju, Boru, Zaječaru i Beogradu (opština Palilula) 109 predstavnika lokalnih institucija, organizacija i medija informisali smo o socijalno ekonomskom položaju povratnika i problemima sa kojima se suočavaju u procesu reintegracije. Za mnoge građane naše zemlje bio je ovo prvi pristup informacijama o njihovim sugrađanima – povratnicima.

Geografija aktivnosti:

17 opština u Srbiji: Novi Pazar, Tutin, Sjenica, Raška, Bor, Zrenjanin, Novi Becej, Požarevac, Vranje, Novi Sad, Knjaževac, Zaječar, Niš, Beograd (Palilula), Prijepolje, Nova Varoš i Priboj.

Detaljnije o aktivnostima sa povratnicima

Budućim saradnicima predočene su specifičnosti povratnika po sporazumima o readmisiji, posebno smo se bavili specifičnim ranjivostima ovih korisnika koje su uslovljene polom i uzrastom, problemima sa jezikom i kulturnim razlikama, traumama nastalim usled višestrukih migracija, diskriminacijom, specifičnom problematikom Roma, administrativnim i drugim preprekama za realizaciju prava povratnika.

Organizovali smo i realizovali smo psihosocijalne radionice za predškolsku decu, osnovce, srednjoškolce, žene, porodice i mlade – za povratnike i lokalno stanovništvo. Radionice su imale obrazovnu i podržavajuću ulogu u cilju bolje reintegracije pridošlica u lokalnu zajednicu.

Teme radionica su bile: Trauma migracija i povratka, Srpski jezik, Pomoći u savladavanju školskog programa, Upoznavanje lokalne zajednice sa povratnicima, Iskustvo iz inostranstva, Navikavanje na nove životne okolnosti, Život u novom okruženju, Zdravlje, Nasilje u porodici, Trgovina ljudima.

Prilozi za biografiju

N.H. rođena je 1975. godine u Skopju. Od 1999. godine, kada je deportovana iz Nemačke, živi u romskom naselju Politika u Krnjači. Već godinama N.H. od ličnih dokumenata ima samo izvod iz matične knjige rođenih izdat u Makedoniji i venčani list izdat u opštinskoj službi Palilula. N.H. kao strani državljanin ne može da ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu i dečiji dodatak iako joj deca redovno pohađaju školu. Ima četvoro dece i supruga koji je trenutno nezaposlen, te nema novca da pokrene postupak za dobijanje uverenja o srpskom državljanstvu.

S.K. (30) je Romkinja s Kosova koja je boravila u Nemačkoj više od 15 godina. Došla je iz Prizrena zajedno sa nevenčanim mužem, a u Nemačkoj je rodila sedmoro dece, pet devojčica i dva dečaka. U Nemačkoj su dobila privremenu zaštitu koja je trajala sve do 2006. godine kad su prisilno deportovani, S.K. je u Nemačkoj imala medicinski karton jer se lečila od epilepsije i depresije, ali to nije spričilo vlasti da ih uz intervenciju policije, izvedu iz azilantskog centra, gde su bili smešteni i avionom pošalju u Beograd. Tokom intervencije, neka deca su se od straha onesvestila. Dobili su samo dvadeset minuta da uzmu najosnovnije stvari, tako da im je u Nemačkoj ostalo svo pokućstvo i tehniku.

"Olovka piše srcem"

“Žuti, crni i beli ljudi su jednaki, ali se deca razlikuju po boji kože i visini...”

“Neko je siromašan, a neko je bogat...”

“Moja mama mi stalno daje sapun... a ja moram stalno da ga krijem...”

“i mi imamo ista prava iako smo obojeni...”

“Sva deca imaju pravo na život”

“Ja nemam kuću kao drugi, ali zato imam pravo da idem u školu i da se igrat kao druga deca...”

Izjave dece povratnika na radionicama psihosocijalne podrške u Knjaževcu.

U prvom licu

“2004. godine sam deportovana u Srbiju i od tada sam došla niko me do sada nije posećivao, ama baš niko. Svi me mrze i kada odem do bolnice, apoteke, Centra za socijalni rad. Ali, dobro je što je neko došao da čuje moju priču, moje probleme i moju muku. Nikad mi niko do sad nije došao...”

(onda je usledio plać)

Z.K., povratnica

“Ja se stvarno, majke mi, sada osećam lakše. Imala sam dosta problema. Kada sam došla nisam se zaposnila, imala sam porodičnih problema i sa nikim nisam o tome mogla da pričam. Kada me zvala Edisa (voditeljica radionica) i kada je rekla da će dođe mislila sam da će to biti jedna obična priča. I dosta smo pričali, otvorila sam svoju dušu i otvoreno pričala o mojim problemima”

M.K., povratnica

“Došla sam iz Nemačke. UNemačkoj sam isla u školu, ovde ne idem. Htela sam da nastavim ali nemam neke papire. Bilo mi je teško da se uklopim kada sam došla, sve je bilo drugačije nego ovde.”

Devojčica, Zrenjanin

Organizacije - nosioci mreže podrške povratnicima iz Zapadne Evrope po sporazumima o readmisiji koje u partnerstvu sa Grupom 484 realizovale projekat u 2007. godini su Srpski demokratski forum i Evropska perspektiva. Među organizacijama i institucijama koje su činile mrežu su: Centar za razvoj građanskog društva "Protecta", Reintegracija, Direkcija za strategiju i integraciju Roma RS, Novosadski humanitarni centar, Humanitarna grupa Aurora, Kancelarija za zaštitu i ostvarivanje ličnih i kolektivnih prava romske nacionalne manjine Skupštine opštine Vranje, Centri za socijalni rad Palilula, Bor, Zrenjanin, Niš i Vranje i mnoge druge institucije i organizacije.

Palilula – naša kuća

Integracija povratnika iz Zapadne Evrope u lokalnu zajednicu

Cilj našeg rada u Beogradu, na opštini Palilula je bio:

Smanjenje ugroženosti i društvene isključenosti povratnika/ca na osnovu ugovora o readmisiji, kroz osnaživanje i objedinjavanje lokalnih resursa za pružanje usluga koje su delotvorne, participativne i zasnovane na njihovim potrebama.

Naše aktivnosti su bile:

Formiranje baze korisnika/ca koja treba da omogući preciznu evidenciju i sistematsko praćenje broja, strukture i potrebe povratnika/ca; seminari za članove tima i saradnike, predstavnike lokalne zajednice, predstavnike lokalnih institucija i volontere; reintegrativne aktivnosti za decu; direktna informativna podrška povratnicima u CSR Palilula i medijska promocija teme povratnika po sporazumima o readmisiji.

Rezultati su bili:

- Uspostavili smo sistem za praćenje broja povratnika i njihovih potreba;
- Instalacija baze podataka u CSR Palilula;
- Identifikovano 65 porodica i njihovih potreba (51,6% živi u vlastitim kućama, 22,6% živi u privatnom smeštaju koji iznajmljuje, 19,4% živi kod rođaka ili prijatelja / 71% je nezaposleno / 38,7% je potrebna pomoć oko dokumentacije / 38,7% dece je uključeno u obrazovni sistem, 76,8% dece ne koristi jezik koji su nekada koristili / 51,6% povratnika je izrazilo potrebu za pomoć u vezi sa zdravstvenom zaštitom);
- Tim i saradnici su upoznati sa problemima povratnika i edukovani za rad sa njima i njihovom decom: prvi seminar je prošlo 25 polaznika, drugi 11, treći 17 i četvrti seminar 35 polaznika;
- Deka povratnika integrisana su u svoju vršnjačku grupu;

* 50 dece uključeno je u obrazovne i kreativne aktivnosti (7 aktivnosti nedeljno, jednom nedeljno u Dečjem kulturnom centru);

* 20 žena uključeno je u obrazovne i kreativne aktivnosti sa romkinjama (2 grupe nedeljno);

- Centar za socijalni rad Palilula pruža informacije o dokumentima i socijalnoj zaštiti (u poslednja tri meseca, 32 porodice su dobile pomoć na terenu), i CSR je pružio pomoć 112 ljudi.

Ljudi u readmisiji - Poboljšanje politika i praksi u Srbiji

Srpski savet za izbeglice (SSI) uz podršku EC - EIDHR

Ekspertska komisija SSI napravila je kompendijum sa informacijama o procesu readmisije, pravima povratnika i preporukama lokalnoj administraciji i ostalim akterima kako da delotvorno i humano rešavaju probleme povratnika. Aktivnosti na projektu su vodili sekretarijat SSI, Grupa 484, Centar za civilno društvo Protecta, Novosadski humanitarni centar i Srpski demokratski forum, u tesnoj saradnji sa ostalim članovima SSI i institucijama u Srbiji koje se bave ovom problematikom.

U 2008. godini, SSI će održati šest dvodnevnih obuka, svaka za po 20 predstavnika lokalne administracije i predstavnika NVO iz Beograda, Novog Sada, Niša, Subotice, Novog Pazara i Kragujevca. Kroz ovaj projekat, SSI teži

da poveže relevantne profesionalce i da napravi mrežu organizacija, institucija i pojedinaca iz Srbije i inostranstva čije su aktivnosti vezane za lude u readmisiji. Ovakvo povezivanje će pomoći razmeni informacija i iskustava, dok će lista kontakata pomoći koordinisanom pružanju usluga povratnicima.

Informacije o zemljama povratka: ključ za podršku i savetovanje za povratak

podrška: CARITAS Belgija

Namera nam je bila da prikupimo i distribuiramo specifične informacije o mogućnostima reintegracije povratnika.

Grupa 484, zajedno sa Centrom za razvoj usluga, u 2007. godini pružala je informacije belgijskom Caritasu o funkcionisanju pravnog i institucionalnog sistema u Srbiji. Smisao ovih informacija je bio: Priprema ljudi čiji su zahtevi za azil odbijeni u zapadno-evropskim zemljama ili im je ukinuta privremena zaštita, da se vrate u Srbiju kao svoju zemlju porekla.

Informacije o Srbiji kao zemlji porekla (Serbia country sheet) sada je na raspolaganju svim državnim i međunarodnim institucijama koje se bave migracijama, organizacijama civilnog društva, profesionalcima i naučnim institucijama na sledećem linku: http://www.ecoi.net/file_upload/432_1189758303_serbia-country-sheet.pdf

AKO STE POVRATNIK NA OSNOVU SPORAZUMA O READMISIJI...

Readmisija je postupak vraćanja i prihvatanja lica koja ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji drugih država.

18. septembra 2007. godine Republika Srbija je potpisala Opšti ugovor o readmisiji sa Evropskom unijom koji stupa na snagu 1. januara 2008. godine. Na osnovu ovog ugovora državljeni Srbije kojima je prestao da važi osnov za boravak u inostranstvu su obavezni da napuste zemlju u kojoj su boravili i vrate se u Srbiju.

Kako bi podržale povratnike u procesu reintegracije u društvo nevladine organizacije Evropska perspektiva, Grupa 484 i Srpski demokratski forum pokrenule su projekat "**Podrška procesu readmisije kroz održivu reintegraciju povratnika iz Zapadne Evrope u Srbiju**". Projekat finansira Evropska unija.

Projekat pokriva područje Republike Srbije kroz osnivanje **10 Reintegracionih centara** u Beogradu, Nišu, Vranju, Knjaževcu, Novom Pazaru, Prijepolju, Boru, Novom Sadu i Zrenjaninu. Ovi centri će pružati podršku povratnicima smeštenim na teritoriji okruga u kome se centri nalaze. U ovim centrima će najugroženiji povratnici biti podržani u procesu reintegracije kroz **psihosocijalnu, informativnu, pravnu i ekonomsku pomoć**.

Pomoć u reintegrationom centru mogu da dobiju državljeni Republike Srbije kojima je prestao da važi osnov za boravak u inostranstvu na osnovu čega su bili obavezni da napuste zemlju u kojoj su boravili i vrate se u Srbiju.

Ako ste...

- povratnik na osnovu ugovora o readmisiji

Ako Vam je potrebna pomoć u...

- pribavljanju dokumenata,
- ekvivalentnosti svedočanstva,
- nostrifikaciji diplome,
- ostvarivanju prava na socijalnu i zdravstvenu zaštitu,
- obrazovanju,
- obuci za traženje i započinjanje posla...

Ako je vašoj deci potrebna pomoć u:

- učenju srpskog jezika,
- prilagođavanju novim životnim uslovima
- prevazilaženju trauma izbeglištva...

U RETEGRACIONIM CENTRIMA možete dobiti informacije o sledećim oblicima pomoći:

1. Pravna podrška

- pomoć oko pribavljanja dokumenta,
- ekvivalentnosti svedočanstva,
- nostrifikacije diplome,
- ostvarivanja prava na socijalnu i zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i zapošljavanje...

2. Ekonomска podrška

- obuke za traženje i započinjanje posla...

3. Psihosocijalna podrška

- časovi srpskog jezika,
- pomoć u savladavanju školskog programa,
- kulturne i sportske aktivnosti,
- upoznavanje sa lokalnom zajednicom,
- pomoć u adaptaciji na nove životne uslove,
- zdravstvena preventiva,
- komunikacijske veštine,
- individualni rad na traumi,
- porodično nasilje,
- prevencija trgovine ljudima...

KONTAKTI RETEGRACIONIH CENTARA:

NIŠ

Centar za razvoj građanskog društva "Protecta"
TPC Kalča Bl-43, Obrenovićevo bb;
tel: 018 522 788; 514 360

VRANJE

Kancelarija za zaštitu i ostvarivanje ličnih i kolektivnih prava romske nacionalne manjine
Gračančka b.b.
tel: 017 421 865

KNJAŽEVAC

Direkcija za strategiju i integraciju
Roma RS
Svetozara Markovića 7
tel: 019 730 732, 743 618

BOR

Udruženje građana humanitarna grupa Aurora
Cara Lazara 10/II (Novi gradski centar)
tel: 030 447 550

ZRENJANIN

Mesna zajednica Bagljaš
Bulevar Veljka Vlahovića 14
tel: 023 532 600

NOVI SAD

Humanitarni centar za integraciju i toleranciju (HCIT)
Vojvođanskih brigada 17
tel: 021 528 132, 520 030

PALILULA - BEOGRAD

Grupa 484
Gračančka 10
tel: 011 26 31 445, 26 31 246

VOŽDOVAC - BEOGRAD

Srpski demokratski forum
Kraljice Marije 47
tel: 011 3820 250, 3820 251

NOVI PAZAR

Udruženje povratnika Reintegrationa
Višegradska 24
tel: 020 319 534

PRIJEPOLJE

Udruženje povratnika Reintegrationa
Miluna Drčelića 16
tel: 064 2189 137

2.6 KA BELOJ ŠENGENSKOJ LISTI

Nastojali smo:

Da se kontinuirano zalažemo za usvajanje evropskih standarda u oblasti viza, azila, readmisije i borbe protiv ilegalnih migracija u Srbiji.

Oblici rada:

Istraživanje - sprovedeno kroz 35 intervjuja sa predstvincima državnih organa, relevantnih međunarodnih organizacija, civilnog društva i akademске zajednice, kao i analizom 20 dokumenata i 70 internet strana. Produkt istraživanja je bio Izveštaj o mogućnostima da se Srbija nađe na pozitivnoj listi viznog režima.

Na kraju projekta usledio je okrugli sto *Ka beloj šengenskoj listi* na kome je učestvovalo 42 predstavnika državnih organa, međunarodnih organizacija, ambasada, nevladinih organizacija, akademске zajednice, kao i 21 predstavnik medija.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

Fond za otvoreno društvo, učesnici okruglog stola: 42 predstavnika državnih organa, međunarodnih organizacija, ambasada, nevladinih organizacija, akademске zajednice i učesnici kampanje na Exitu.

Šta smo postigli:

- Doprineli smo prioritizaciji ove teme kod različitih državnih organa, pružili im odgovarajuće informacije o dinamici promena migracione politike EU i ideje za bolju koordinaciju državnih organa u procesu svrstavanja Srbije na belu šengensku listu.
- Značajan broj mlađih dobio je potpunu informaciju o problemima Srbije na putu ka beloj šengenskoj listi čime je u znatnoj meri, uz pomoć pripremljenog informativnog materijala, podignut njihov nivo znanja i svesnosti o ovom problemu.
- Kroz prisustvo medija i učesnika javnih događaja deo javnosti u Srbiji, informisan je o problemu i značaju bele šengenske liste kao i o potrebi neophodnih reformi koje se moraju u tom smislu sprovesti.

Geografija aktivnosti:

Beograd i Novi Sad.

Gore desno:

Promotivni materijal sa projekta "Ka beloj šengenskoj listi"

Ispod:

Učesnici okruglog stola "Ka beloj šengenskoj listi" na EXIT festivalu 2007. godine

Podaci iz istraživanja su korišćeni u osmišljavanju kampanje na Exit festivalu *Ko kaže da ne možemo... da putujemo?* Kampanja se sastojala od štanda Grupe 484 sa informativnim i promotivnim materijalom (3000 primeraka - lifleti, mape, majice, kalendari, olovke, fascikle, blokčići, kondomi) i akcije slanja poruka posetiocu o liberalizaciji viznog režima čelnim ljudima Republike Srbije i EU preko sajta www.kokazedanemozemo.com

Centralni događaj kampanje je bila tribina "Srbija na potezu" organizovana sa Paktom za jugoistočnu Evropu u kojoj su učestvovali potpredsednik Vlade Srbije Božidar Đelić, direktorka Kancelarije za pridruživanje EU, Tanja Miščević, šef Biroa za međunarodnu saradnju i evropske integracije MUP Srbije, Dražen Maravić, kao i direktori/ke organizacija koje su organizovale tribinu.

3 MIGRACIJE I REGIONALNA SARADNJA

Naše aktivnosti u Srbiji svoj prirodan nastavak imale su u regionu i u međunarodnom okruženju. Bila je ovo godina dragocene razmene iskustava sa kolegama iz Bugarske, Rumunije, Makedonije, Hrvatske, BiH, ali i period u kome smo imali prilike da sarađujemo sa profesionalcima i srodnim organizacijama iz cele Evrope. Izuzetno mnogo smo, na skupovima koje je u Briselu organizovala Evropska komisija, zagovarali za brigu o problemima održivog povratka prisilnih migranata u region. Zajedničke teme: *Sistemski pristup migracijama u regionu* i *Zalaganje za održiv povratak*, dopunjene su i jednom velikom, novom temom sa kojom smo zakoračili u 2008: *Migracije i regionalna tržišta rada*.

Hoćemo li u budućnosti migracije videti kao razvojni potencijal? Želeli bismo da tako bude, a nastojali smo da sa svojim saradnicima i prijateljima u zemlji i svetu radimo na tome.

3.1 TRAJNA REŠENJA: SISTEMSKI I ODOGOVORAN PRISTUP PITANJIMA MIGRACIJA U REGIONU - IZGRADNJA RESURSA

Nastojali smo:

- Da migracije učinimo temom o koj razmišljaju i izjašnjavaju se, na nacionalnom i regionalnom nivou, svi koji su za to odgovorni;
- Da doprinesemo izgradnji nacionalnih kapaciteta u oblasti migracija;
- Da podstaknemo regionalnu saradnju svih zainteresovanih – da se pruži koherentan, sveobuhvatan odgovor na problematiku migracija.

Oblici rada:

Timski rad, regionalno istraživanje, izrada publikacije, međunarodna konferencija u Beogradu, medijske promocije.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

Balkanski fond za demokratiju (BTD), Regionalni tim za istraživanje migracijskih kretanja u regionu Jugoistočne Evrope koji se sastojao od renomiranih eksperata iz šest zemalja (Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Makedonija, Rumunija i Srbija). Članovi tima su bili: Draško Marinković, docent na predmetu Geografija stanovništva - demografija, Univerzitet u Banja Luci; Anna Krasteva, docent Novog bugar-

skog univerziteta u Sofiji i direktorka Centra za izbeglice, migracije i etničke studije (CERMES); Saša Božić, docent na Odjelenju za Sociologiju Univerziteta u Zadru; Zhidas Daskalovski, docent Univerziteta Ćirilo i Metodije, Izvršni direktor Centra za istraživanje i kreiranje politika, (CRPM), Skoplje; Sebastian Lazaroiu, docent na Nacionalnoj školi za političke i upravne studije, direktor Centra za sociologiju grada i sociologiju regija - CURS SA, Bukurešt; Vladimir Grečić, profesor - Institut za međunarodnu politiku i privredu u Beogradu; i Vladimir Petronijević, pravni analitičar i programski koordinator Grupe 484.

Šta smo postigli:

Kroz istraživanje smo uspeli da rasvetlimo migracijska kretanja i načine njihovog regulisanja: migratorne politike i zakone u regionu Jugoistočne Evrope, i da objavimo nalaze istraživanja kao kompendijum nacionalnih perspektiva *Migracijski tokovi u jugoistočnoj Evropi*. Publikacija je objavljena u 700 primeraka, kao priručnik za zagovaranje i monitoring.

Geografija aktivnosti:

Srbija, Makedonija, Rumunija, Bugarska, Hrvatska, Bosna i Hercegovina.

Sa rezultatima ovog istraživanja upoznali smo - članove akademске zajednice, predstavnike javnog i političkog života i predstavnike ambasada, UN agencija, nacionalnih i međunarodnih nevladinih organizacija – na regionalnoj konferenciji u Beogradu i nacionalnim okruglim stolovima u svih 6 zemalja. Predstavnici akademskih, političkih, nevladinih institucija / organizacija zajednički su se bavili teorijskim i praktičnim problemima vezanim za određivanje obima migracijskih tokova, trendovima u upravljanju migracijama u Evropi, i političkim i ekonomskim aspektom migracija i potrebom da se taj problem rešava na koherentan način.

Konferencija je imala velikog odjeka u medijima. Događaj su pratili: Radio Televizija Srbije (RTS), Deutsche Welle, InternacionaLni radio Srbije, PG Mreža, Radio Beograd, dnevne novine "Večernje novosti", "Glas javnosti", "Danas", "Poslovna politika".

Prilozi su bili u sledećim medijima: "Naionalni dnevnik 2 u 19:30 na prvom programu RTS-a, "Vesti u 3", "Deutsche Welle", vesti Radio Beograda, prilog na InternacionaLnom radiju, članak u "Večernjim novostima", "Glasu javnosti", "Danasu".

Napravili smo web sajt : www.rcm.grupa484.org.yu kao virtualni regionalni Migracijski centar, na kome se nalaze svi resursi u regionu vezani za migracije: eksperti, časopisi, knjige, konferencije, seminari, dokumenti, zakoni, medijske prezentacije itd.

Levo:

Regionalna konferencija, Beograd
Migracijski tokovi u jugoistočnoj Evropi

Sa suprotne strane:

Regionalna konferencija, Dubrovnik

Zagovaranjem na nivou Evropske unije za održiv povratak u region

Nastojali smo:

- Da razvijamo veštine i kapacitete ključne grupe nevladinih organizacija Jugoistočne Evrope koje pomažu izbeglice u oblasti zagovaranja, medijske komunikacije i analize politika;
- Da razvijamo organizacijsku održivost i ojačamo ukupnu delotvornost nacionalnih, regionalnih i ECRE mreže u navedenim oblastima. Projekat je vodio Evropski savet za izbeglice i azil (ECRE)¹ sa partnerskim organizacijama u Jugoistočnoj Evropi.

Oblici rada:

Učešće na konferencijama i učešće predstavnika Grupe 484 u pisanju publikacija

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:

EC-CARDS, ECRE, Vaša prava, Hrvatski pravni centar i ADI

Predstavnici Grupe 484 mnogim evropskim skupovima su zagovarali za:

- Liberalizaciju viznog režima prema Srbiji;
- Pomoći EU održivoj reintegraciji povratnika po sporazumima o readmisiji;
- Pravdedna rešenja za izbeglice u regionu, pogotovo kada je reč o starnarskim pravima i konvalidaciji radnog staža za izbeglice iz Hrvatske;
- Stvaranje uslova za povratak raseljenih na Kosovo i Metohiju.

U saradnji sa partnerskim organizacijama, ECRE je objavio dva izveštaja sa preporukama i sveobuhvatni regionalni izveštaj o održivom povratku u region iz zemalja Evropske unije, razvoju regionalnih sistema azila i kontrole granica.

Grupa 484 je uradila izveštaj o povratku srpskih državljanima u Srbiju iz zemalja Zapadne Evrope i povratku raseljenih iz centralne Srbije na Kosovo i Metohiju i Izveštaj sa preporukama koji je pokrio temu sistema azila u regionu.

Geografija aktivnosti:

Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Makedonija i Evropska unija.

¹ ECRE je pan-evropska mreža organizacija koja se bavi pitanjima prisilnih migracija i čiji je član i Grupa 484

3.2 TRŽIŠTE RADA

MIGRACIJE I RAZVOJ:

Kretanje ekonomskih migranata i stvaranje regionalnog tržišta rada

Šta nameravamo:

- Da identifikujemo mogućnosti za stvaranje regionalnog tržišta rada i korišćenje potencijala imigranata iz regiona kao odgovor na potrebe tržišta rada;
- Da osnažimo nacionalne i regionalne aktere Jugoistočne Evrope na polju ekonomskih migracija;
- Da doprinesemo podizanju svesti javnosti u regionu o važnosti migracija za ekonomski razvoj regiona.

U 2007. godini smo tek započeli ove aktivnosti, okupljanjem i formiranjem regionalnog istraživačkog tima i razvijanjem metodologije.

Podrška:

Balkanski fond za demokratiju (BTD)

19

Geografija aktivnosti:

Bugarska, Rumunija, Hrvatska, Crna Gora, Albanija, Makedonija i Srbija.

3.3 TRIANGL - POVRATAK

Mreža za repatrijaciju i re/integraciju izbeglica u/iz Hrvatske

Šta smo nameravali:

- Da doprinesemo smanjenju diskriminacije i kršenja ljudskih prava izbeglica;
- Da unapredimo informisanost društva o potrebama izbeglica.

Oblici rada:

Sastanci sa predstvincima lokalnih institucija i kreiranje Akcionog plana (opština Čačak); učešće u radio i televizijskim emisijama u cilju medijske promocije ove (često zaboravljene) teme; učešće u PR seminaru i implementacija akcionog plana; pravna i informativna pomoć.

Partneri, saradnici i učesnici u zajedničkim aktivnostima bili su:
NAB, saradničke organizacije

Šta smo postigli:

- Održani su sastanci u Čačku posvećeni lokalnoj integraciji izbeglica (34 predstavnika lokalne zajednice i lokalnog stanovništva) i uključivanju izbeglica u aktivne mere zapošljavanja NSZ (5 predstavnika lokalnih institucija, jedan iz NVO i 2 predstavnika izbegličke populacije), kreiran Akcioni plan;
- Implementiran je Akcioni plan: 18 izbeglica i bivših izbeglica motivisanih za programe aktivnih mera zapošljavanja identifikovano i uključeno u program Kluba za zapošljavanje;
- 75 osoba (uglavnom izbeglica i bivših izbeglica) dobilo je informativnu pomoć u vezi sa njihovim statusnim pravima (pitanje državljanstva, pribavljanje dokumenata, pitanje jedinstvenog matičnog broja), vlasničkim pravima (uništena imovina, stanarska prava), i socijalnim pravima (zapošljavanje, stanovanje, socijalni stanovi, napuštena seoska domaćinstva, građevinski materijal, penzije, stipendije, materijalna pomoć, zdravstveno osiguranje, pružanje odgovarajuće medicinske pomoći, konvalidacija radnog staža);
- Medijska propraćenost i javne promocije: radio i televizijske emisije, (Radio Beograd, Drugi program, o integraciji izbeglica; Radio tele-

vizija Srbije, Prvi program, TV B92, - o repatrijaciji i integraciji izbeglica; TV Galaxy, Čačak, o aktivnim mera ma za zapošljavanje i položaju izbeglica na tržištu rada u Srbiji; Galerija "Ozon", tribina: "Tržište rada i marginalizovane grupe");

- Potpisani memorandum o saradnji između opštine (povereništva) i NSZ, Pokrenuta inicijativa za veću saradnju Komesarijata za izbeglice i Nacionalne službe za zapošljavanje na nacionalnom nivou.

Geografija aktivnosti:

Hrvatska, BiH i Srbija: Beograd i još 10 gradova i opština u Srbiji.

3.4 ISO 26000

Učešće u radu nacionalnog "Mirror" komiteta za kreiranje ISO 26000

Učestvovali smo u kreiranju ISO 26000, standarda za socijalno odgovorno poslovanje. Na poziv Zavoda za standardizaciju Republike Srbije, Grupa 484 je postala član National Mirror komiteta za izradu standarda o socijalno odgovornom poslovanju. Do sada su održane dve sednica Komiteta, a Grupa 484 je podnela amandmane na sam tekst obrazloženja standarda u cilju uključivanja teme migracija u sam sadržaj teksta standarda. Postoji spremnost u Komitetu, da se odnos prema prisilnim i budućim ekonomskim migrantima, kao nacionalna fusa nota" unese u predlog našeg Zavoda - Zavodu za standardizaciju u Ženevi.

Levo:

Sastanak u Kragujevcu predstavnika gradskih institucija sa lokalnim privrednicima koji je organizovala Grupa 484, 11. decembar 2007.

4 JAČANJE KAPACITETA GRUPE 484 I PARTNERA

21

Grupu 484 u 2007. godini podržavali su:

VLADA REPUBLIKE SRBIJE

FUND POUR LA SOCIÉTÉ OUVERTE - SERBIA

DANSK REFUGIEE COUNCIL

Fond za podršku
civilnom društvu u Srbiji

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Canada

SECOURS INTERNATIONAL

СТРАТЕГИЈА
СНАЊЕ Е
СНРОМАШТВА

Српски
савет
за
избеглице

Ministarstvo za
evropsku integraciju

Oxfam Novib

SPRINGFIELD
Casual wear Man & woman

4.1 DUGOROČNA SARADNJA SA PARTNERIMA I DONATORIMA

U ovoj godini smo održali saradnju sa našim dugoročnim partnerima. CCFD koji podržava Grupu od osnivanja nastavlja sa podrškom našim zajedničkim programima u 2008. godini.

Sa Balkanskim fondom za demokratiju smo nastavili regionalnu saradnju u oblasti istraživanja migracionih trendova u Jugoistočnoj Evropi i mogućnosti korišćenja njihovih potencijala za razvoj regiona.

Mott fondacija je u ovoj, kao i u prethodnoj godinu, pružala dragocenu podršku našem organizacionom razvoju i radu sa ugroženim grupama mladih u oblasti interkulturalnosti.

2007. godine smo kroz sredstva EC (AENEAS) u partnerstvu sa EP i SDF razvili najveći program podrške re-integraciji povratnika u Srbiji. Iz istih

izvora (kroz program EIDHR) realizovali smo aktivnosti interetničke saradnje i interkulturalnosti pod zajedničkim nazivom Kofer za budućnost, moj, tvoj, naš kao i kompendijum o položaju, pravima i poželjnim praksama za ljudе u procesu readmisiјe (sa SSI).

Razvili smo i saradnju i institucionalni mehanizam dvosmerne komunikacije nevladinog sektora sa državnim telima i institucijama kroz zajednički projekat u kom je Grupa 484 kontakt organizacija civilnog društva za smanjenje siromaštva za izbegla i raseljena lica. Ovu saradnju je finansijski podržalo Odeljenja za međunarodni razvoj UK, kroz Vladu Republike Srbije i kroz njega je ustavljena redovna komunikacija između državnih institucija i 62 izbegličke i raseljeničke organizacije. Takođe smo ostvarili saradnju sa Ministarstvom za omladinu

i sport kroz podršku konsultativnom procesu u izradi Strategije za mlade. I treće partnerstvo koje smo ostvarili sa državom je kroz Fond za socijalne inovacije, program Ministarstva za rad i socijalnu politiku, koji se sprovodi u saradnji sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) i uz podršku Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR), Vladom Kraljevine Norveške i Vladom Velike Britanije.

Kao posebno dobre primere kvalitetnih odnosa sa državnim institucijama u 2007. godini izdvajamo saradnju sa Kancelrijom za pridrživanje EU, Timom za smanjenje siromaštva pri Kabinetu potpredsednika Vlade Republike Srbije i Nacionalnom službom za zapošljavanje.

4.2 SARADNJA SA LOKALNIM ZAJEDNICAMA

U svim gradovima u kojima radimo sarađujemo sa predstvincima lokalne samouprave i lokalnim institucijama, to smatramo standardom odgovornog rada na terenu. Imena naših dragocenih saradnika u Kanjiži, Subotici, Kikindi, Novom Bečeju, Zrenjaninu, Bačkom Petrovcu, Novom Sadu, Kovačici, Vršcu, Staroj Pazovi, Beloj Crkvi, Kovinu, Šapcu, Požarevcu, Valjevu, Kragujevcu, Boru, Zaječaru, Čačku, Užicu, Kraljevu, Priboju, Raški,

Nišu, Sjenici, Novom Pazaru, Novom Varoši, Tutinu, Dimitrovgradu, Vranju, Bosilegradu, Preševu i Beogradu čine dug spisak. Naši rezultati i naša odgovornost prema krajnjim korisnicima je

zajednička. Potpisali smo memorandume o saradnji sa 10 opština u Srbiji, uspostavili saradnju sa 35 lokalnih samouprava.

Istražena praksa drugih organizacija i fondacija u samofinansiranju i mobilisanju lokalne zajednice za podršku ranjivim grupama

Grupa 484 je učestvovala u projektu Podrška održivosti NVO u Srbiji: Primena slovačkog iskustva u sektoru korporativne socijalne odgovornosti. Projekat je finansiralo Ministarstvo za inostrane poslove Republike Slovačke, kroz program za pomoć u razvoju Slovačke Vlade (SLOVAKAID), a realizovala ga je Fondacija Pontis iz Bratislave. Smart kolektiv je vodeći lokalni partner u ovom projektu, a sam projekat traje od marta 2007. godine do septembra 2008. godine.

Grupa 484 je učestvovala u tri seminara u sklopu ovog projekta: *Uvod u međusektorska partnerstva, Komunikacijske strategije i veštine za međusektorska partnerstva i Partnerstvo - korak po korak*. Takođe smo učestvovali na okruglom stolu *Partnerstvo za uspeh - društveno odgovorno poslovanje kroz partnerstva sa neprofitnim i javnim sektorom*. Takođe smo imali priliku da predstavimo svoje planove za saradnju sa profitnim sektorom poslovnim ženama iz Slovačke i da čujemo njihove predloge i preporuke za unapređenje saradnje, na konferenciji pod nazivom Planovi za partnerstvo sa biznisom. Prezentacija naše organizacije se takođe nalazi na web portalu <http://www.zapartnerstvo.org>. Ovaj web portal ima za cilj da predstavi i poveže NVO i biznis sektor, uz akcenat na razvoj saradnje u oblasti jednog od ključnih aspekata društveno odgovornog poslovanja: investiranje biznisa u lokalnu zajednicu kroz dugoročnu saradnju sa NVO.

Memorandum o saradnji Opštine Bela Crkva, Grupe 484 i Tehničke škole Sava Munčan

4.3 RAZMENA ISKUSTAVA

Nastojali smo da podignemo sistem pojedinačnih i organizacijskih kompetencija u sferi upravljanja programom i projektima i da na taj način svoj društveni uticaj učinimo što kvalitetnijim.

Razvili smo individualne i organizacijske kompetencije kroz učešće na treningima, seminarima, konferencijama, konsultativnim sastancima i ostalim dešavanjima na kojima smo imali priliku da sretnemo kolege i eksperte i razmenimo iskustva i naučimo jedni od drugih. Za nas su najvažniji bili:

Polugodišnji sastanak Evropskog saveta za izbeglice i prognanike (17 – 19. maj, Delfi, Grčka)

ECRE je najveća evropska mreža koja se bavi izbeglicama i azilom, čija je Grupa 484 članica od 2002. godine. ECRE mreža je u 2007. godini imala dva fokusa - problem povratka i problem pristupa azilanata teritoriji EU. Predstavnik Grupe 484, Danilo Rakić, je imao u više navrata prezentacije o problemima povratnika u Srbiji.

Četvrti forum o strategijama za smanjenje siromaštva (26 - 27. jun, Atina, Grčka)

Na ovom skupu učestvovali su predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, bivše jugoslovenske republike Makedonije, Crne Gore, Srbije i UNMIK-a/Kosovo, u organizaciji Vlade Grčke (Helenic Aid), Svetske banke (WB), Međunarodnog monetarnog fonda (IMF) i Odeljenje UK za međunarodni razvoj (DFID). Forum se bavio razmenom iskustava zemalja Zapadnog Balkana o pitanjima implementacije strategija za smanjenje siromaštva (SSS). Poseban naglasak bio je stavljen na jačanje evropskih integracija kako bi se pokrenuo ekonomski razvoj, povećala socijalna inkluzija, i smanjilo siromaštvo, kao i na kreiranje i primenu reformi koje

Desno:
Radna poseta sedištu Evropske komisije u Briselu

bi unapredile razvoj. Grupu 484 predstavljala je Tanja Pavlov.

Konferencija:

Uloga nevladinih organizacija u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj uniji (21. jun, Niš, Srbija)

Na ovom skupu, koji je organizovao Beogradski fond za političku izuzetnost u Nišu, upoznali smo se sa ISAC Fondom (Centar za međunarodne i bezbednosne poslove) koji pod pokroviteljstvom Ambasade Savezne Republike Nemačke, radi na projektu pod nazivom *Srbija na putu ka Evropskoj uniji*. Projekat se sastojao iz tri posebna ali međusobno povezana i nadovezujuća dela: Konferencije na temu *Uloga civilnog društva u procesu pridruživanja Evropskoj uniji* i pisanja i izдавanja dva vodiča: Vodič kroz evroatlantsko partnerstvo i Vodič kroz evropske integracije. U ime Grupe 484 u radu Konferencije je učestvovao Gordan Velev.

PreExCom,

57. zasedanje Izvršnog komiteta i Godišnje konsultacije sa NVO, (27-29. septembar, Ženeva, Švajcarska)

Danilo Rakic, u svojstvu predstavnika Grupe 484 se na ovom najvećem skupu NVO koje se bave prisilnim migracijama zalagao da zemlje EU striktno poštuju preporuke UNHCR da ne deportuju državljanе Srbije poreklom sa Kosova i Metohije u unutrašnju

teritoriju Srbije, praktično stavljući te ljudе u ponovno (sekundarno) raseljenje.

Saradnjom ka integracijama (7-10. oktobar, Pržno, Crna Gora)

Regionalna konferencija *Saradnjom ka integracijama* bila je susret predstavnika zemalja u procesu stabilizacije i pridruživanja i predstavnika zemalja članica EU. Bila je to razmena iskustava, dobrih praksi i osnaživanje regionalne saradnje u oblasti harmonizacije propisa, pograničnih praksi, ljudskih prava, pravosuđa i unutrašnje politike kao glavnih tema u integraciji regiona Zapadnog Balkana u Evropsku uniju. Ovaj događaj organizovali su Sekretarijat za evropske integracije Crne Gore u saradnji sa Nemačkom organizacijom za tehničku saradnju (GTZ), a u okviru Federalnog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ).

Savetovanje ECRE povodom direktive Evropske komisije za uspostavljanje standarda povratka (16 - 21. oktobar, Brisel, Belgija)

Bio je to ECRE savetovanje o predlogu direktive Evropske komisije kojom se uspostavljaju zajednički standardi za tretman povratnika - državljanе trećih zemalja koji nelegalno borave u Evropskoj uniji. Danilo Rakić je ispred Grupe 484 dao značajan doprinos finalnoj verziji ove direktive.

Konferencija o trajnom rešavanju problema Roma, izbeglica, raseljenih lica i povratnika na Balkanu (29 - 30. oktobar, Beograd, Srbija)

Cilj ove konferencije je bio da se razmotre potrebe Roma izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika, kao i uslovi za povratak u kontekstu sporazuma o readmisiji, kao i budućnost Roma na Kosovu i izgledi za njihov povratak. Konferencija je održana pod pokroviteljstvom predsedavajuće Srbije Komitetom ministara Saveta Evrope, a u organizaciji Narodne skupštine Republike Srbije.

Unapređenje interkulturnog dijaloga i Bela knjiga Saveta Evrope (8 - 9. novembar, Beograd, Srbija)

Učestvovali smo na ovoj, neformalnoj, regionalnoj konferenciji ministara nadležnih za kulturu - *Unapređenje interkulturnog dijaloga i Bela knjiga Saveta Evrope*. Ovaj događaj organizovao je Savet Evrope u saradnji sa Ministarstvom kulture Republike Srbije u Beogradu. Snežana Krstanović je ispred Grupe 484 prisustvovala ovom događaju.

Da se čuje naš glas (3-4. decembar, Stockholm, Švedska)

Grupa 484 je takođe svoju predstavnicu imala i na konferenciji "Amare glasura ashunde - Our Voices Heard" - "Da se čuje naš glas". Koordinatorka Nataša Ljubomirović je bila jedina predstavnica iz Srbije na ovom

skupu, a konferencija se bavila pravima Romkinja i to kroz tri teme: "Borba protiv trgovine ljudima", "Poštovanje reproduktivnih prava" i "Ostvarivanje prava Romkinja". Konferenciju je organizovalo Švedsko Ministarstvo za integraciju i rodnu jednakost, Savet Evrope i Agencija za osnovna prava Evropske unije.

Položaj civilnog društva u regionu jugoistočne Evrope (1-2. decembar, Beograd, Srbija)

Grupa 484 je pozvana i na Prvu (osnivačku) godišnju skupštinu CIVIS Asocijacije nevladinih organizacija jugoistočne Evrope sa radnim naslovom "Položaj civilnog društva u regionu jugoistočne Evrope" održanu u Beogradu. Na skupštini su izabrani glavni organi asocijacije i razmatrana pitanja delovanja i razvoja CIVIS asocijacije (preko 140 NVO), kao i položaj

civilnog društva u regionu jugoistočne Evrope.

Međunarodni program posete za lidere NVO: Upravljanje različitostima u multietničkom društvu (24. novembar – 15. decembar, SAD) State Department kroz Američku ambasadu u Beogradu

U okviru tronedenljnog studijskog boravka, Vladimir Petronijević, pravni analitičar Grupe 484 učestvovao je u ovom programu upoznavanja sa socijalnim sistemom SAD, posebno u vezi sa legalnim i ilegalnim migracijama i azilom.

Godišnji seminar, Beogradski fond za političku izuzetnost aprili - novembar 2007. godine

Izvršni direktor Grupe 484, Miodrag Shrestha, učestvovao je u programu ciklusa seminara BFPI zajedno sa mlađim političarima iz proevropskih stranaka od kojih su 14 poslanici u Narodnoj skupštini. U okviru ove škole u julu 2007. godine organizovana je poseta Strazburu i Savetu Evrope i Evropskom Sudu za ljudska prava.

Gore:

Učesnici godišnjeg seminara BFPI u Strazburu, jul 2007

Levo:

ECRE Konferencija o prisilnim migracijama u Dubrovniku

NAJZNAČAJNIJE ZAGOVARAČKE MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

Razgovor u Evropskoj komisiji i Evropskom parlamentu (6-8. jun, Brisel, Belgija)

U okviru projekta ECRE CARDS *Osnaživanje civilnog društva za regionalno zagovaranje i uticaj na politike u ime ranjivih grupa na Zapadnom Balkanu* koji realizuje ECRE sa Grupom 484 i partnerima iz regionala, organizovani su sastanci sa visokim predstavnicima Evropske komisije i Evropskog parlamenta. Izvršni direktor Grupe 484, Miodrag Shrestha, prezentovao je probleme vezane za prisilne migracije u regionu Zapadnog Balkana. Posebni akcent je bio stavljen na potrebu ponovnog pokretanja inicijative za Sarajevsku deklaraciju i u okviru nje pravednih rešenja za izbeglice u regionu. Važne oblasti o kojima se razgovaralo bile su vezane za povraćaj (kompenzaciju) stanarskih prava i konvalidacije radnog staža izbeglicama iz Hrvatske. Liberalizacija viznog režima i podrška EU za programe reintegracije povratnika po osnovu ugovora o readmisiji je takođe bila jedna od važnih tema koje su diskutovane.

ECRE, Konferencija: Održivi povratak, sistemi azila i upravljanje granicama na Zapadnom Balkanu (3 - 4. decembar 2007, Dubrovnik, Hrvatska)

Grupa 484 je zajedno sa ECRE bila jedan od organizatora ove konferencije koja je okupila više od 80 važnih aktera sa Zapadnog Balkana i EU, predstavnika državnih institucija, međunarodnih i međuvladinih organizacija i organizacija civilnog društva. Govorilo se o održivim rešenjima za prisilne migrante u regionu kao i o

sistemu azila i upravljanju granicama u regionalnom kontekstu.

Okrugli sto u okviru Human Dimension Meeting OEBS-a (26. septembar, Varšava, Poljska)

Izvršni direktor Grupe 484, Miodrag Shrestha, prezentovao je preporuke o prevazišćenjima prepreka povratku i integraciji prisilnih migranata u regionu.

Sastanak na poziv Visokog komesara UN za izbeglice (11-12. decembar, Palata nacija, Ženeva, Švajcarska)

Na osnovu preporuke UNHCR u Srbiji, u organizaciji UNHCR Ženeva, Grupa 484 je kao predstavnik NVO sektora Jugoistočne Evrope i Zapadnog Balkana dobila poziv Visokog komesara za izbeglice, Antonija Gutjeresa, da da svoj doprinos u Dijalogu Visokog komesara o problematici zaštite izbeglica. Predstavnik Grupe 484, Danilo Rakić je u Briselu imao priliku da prezentuje probleme i iskustva u sledećim oblastima: azil i migracije, zaštita izbeglica i izbeglice u kontekstu mešovitih migracija.

Identifikovana efektivnost i efikasnosti organizacije kroz monitoring implementacije SP/AP 07

Početkom jula (9-12.) organizovali smo proces akcionog planiranja u vidu trodnevnog seminara van Beograda (Fruška Gora). Zaposleni su imali različite zadatke u pripremanju i učeštu u ovom procesu. Zadatak programskog menadžera je bio analiza radnog konteksta (PEST analiza) za narednu godinu. Koordinator za društvene mere i politike je imao zadatak da uradi analizu aktera. Zadatak tri programska koordinatora je bio analiza projektnih aktivnosti i postignutih rezultata u okviru tri programska strateška pravca. Finansijsko odeljenje je analiziralo finansijsko poslovanje organizacije, a voditeljka kancelarije funkcionisanje administracije i logističke podrške. Svi oni su pripremili prezentacije koje su prikazali zaposlenima. Na osnovu tih analiza i prezentacija napisali smo Akcioni plan za 2008. godinu.

Programski Akcioni plan za 2008. godinu je bio predstavljen i odoberen od strane Upravnog odbora 12. decembra 2007. godine.

Ispod:
Sastanak na poziv Visokog Komesara za izbeglice UN u Ženevi

DRUGI O NAMA 5 IZGRADNJA KAPACITETA

PRO CONCEPT

Izvod iz Analize kapaciteta nevladinih organizacija (INGOC²) u Srbiji za 2007. godinu:

GRUPA 484

Aspekti procene kapaciteta nevladinih organizacija koje je ova analiza uzimala u obzir bili su: strateško upravljanje, menadžment i ljudski resursi, finansijsko poslovanje, program, komunikacija i saradnja.

Prema ovoj analizi Grupa 484 ima 97% ispunjenosti organizacionog razvoja (u 2006. godini imala je 87%). U odnosu na sve organizacije koje su učestvovalo u INGOC analizi to je bio najbolji rezultat.

26

GRAFIKON 1:

Indeks kapaciteta Grupe 484 u odnosu na sve ispitivane organizacije

GRAFIKON 2:

Indeks kapaciteta Grupe 484 u odnosu na relevantne kategorije 2007. godine

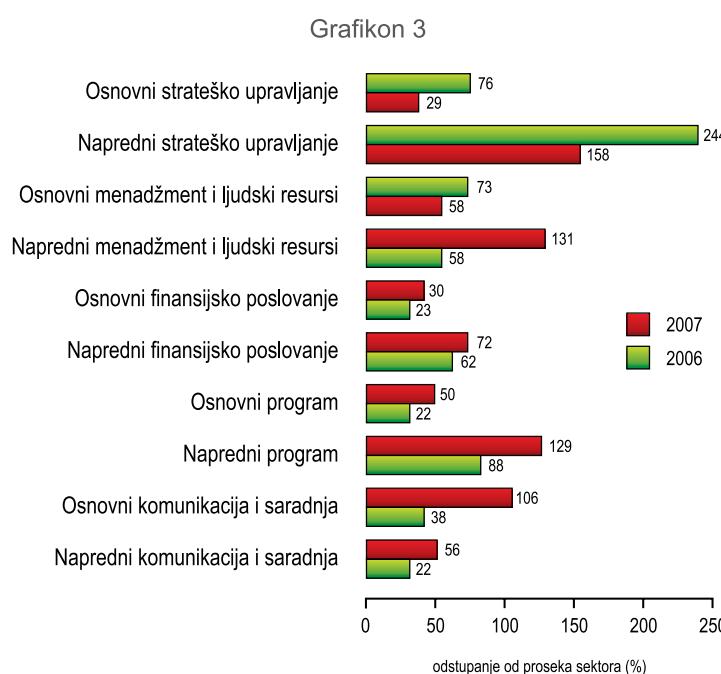
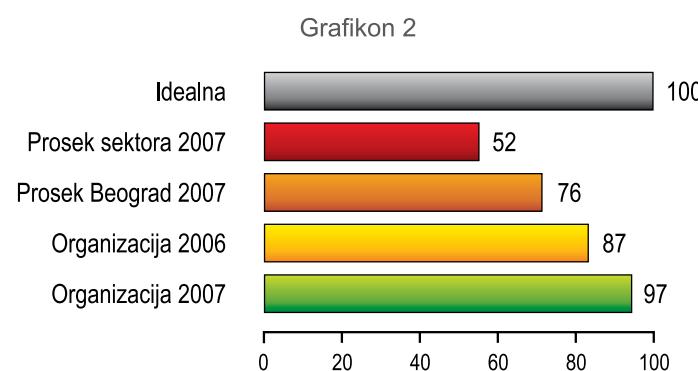
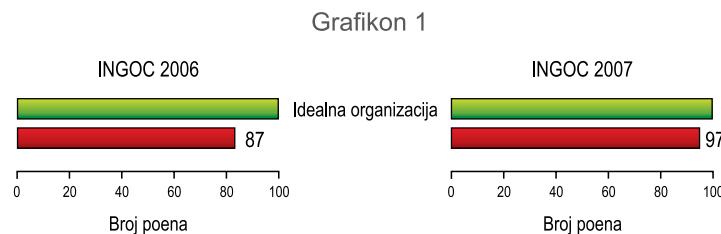
Indeks kapaciteta meri se u odnosu na:

- Idealnu organizaciju;
- Prosек svih organizacija iz istraživanja u 2007. godini;
- Prosек svih organizacija u regionu;
- Indeks organizacije u istraživanju 2006. godine;
- Indeks organizacije u istraživanju 2007. godine.

Svi brojevi predstavljaju procenat od maksimalnog mogućeg broja poena.

GRAFIKON 3:

Grupa 484 u odnosu na sektor - 2006/2007. godinu

U decembru i januaru 2006. godine, u saradnji sa Ebart - medijskom dokumentacijom, Smart Kolektiv je za 2003. i 2006. godinu napravio kvantitativnu i kvalitativnu analizu medija³ prateći organizacije civilnog društva i razna društvena pitanja kojima se one bave. Grupa 484 je bila jedna od deset NVO koje su se najviše pojavljivale u medijima u 2006. godini.

² INGOC je sredstvo merenja kapaciteta i razvoja NVO pomoću kojeg one prate svoj razvoj i ispunjavaju određene standarde kako bi efikasnije delovale. Ukratko rečeno, INGOC je novo oruđe za rad. Indeks se sastoji od ukupno 25 osnovnih i 25 naprednih pokazatelja. Osnovni pokazatelji prate stepen razvijenosti i primene procedura, zakonskih obaveza i uobičajenih, osnovnih organizacionih procesa. Napredni pokazatelji INGOC formirani su kako bi Indeks ukazao na dobre primere organizacionih procesa i dalje pravce razvoja. Pokazatelji su grupisani u 5 aspekata na koje se Indeks fokusira: (1) Strateško upravljanje; (2) Menadžment i ljudski resursi; (3) Finansijsko poslovanje; (4) Program; (5) Komunikacija i saradnja

³ Smart Kolektiv : Analiza medijskog sadržaja - NVO u štampi 2003 - 2006. godine, podržano od strane Instituta za održive zajednice, USAID

DOGAĐAJI 6

Međunarodni dan volontera

U 2007. godini, Međunarodni dan ljudskih prava i Međunarodni dan volontera bili su obeleženi kroz projekat Kofer za budućnost: moj, tvoj, naš - promocija interetničnosti i interkulturnalizma kao bogatstva Srbije. U beogradskoj galeriji Ozon, 7. decembra 2007. godine, učesnici "Kofera" okupili su se na svom završnom susretu a pridružili su im se i Grupni volonteri sa drugih projekata.

Nova godina za najmlađe

Sada već tradicionalno, 26. decembra 2007. godine, Grupa 484 je organizovala podelu novogodišnjih paketića za više od 300 dece raseljenih i izbeglica iz osam kolektivnih centara u blizini Beograda i za romsku decu povratnika iz Zapadne Evrope koji žive na teritoriji opštine Palilula. Održane su dve predstave - za mlađu decu – predstava u pozorištu Boško Buha, i za stariju decu u kulturnom centru REX. Posebnu zahvalnost dugujemo svima onima koji su delili našu želju da za decu pripremimo lepe i raznolike paketiće. To su: KRIEGSOPFER KINDER-FÜRSORGE e.V. Viernheim, Springfield, Dexyco, Swisslion, Takovo, Zavod za udžbenike, Kreativni centar, Laguna, Geokarta, pozorište REX i Bosko Buha, kao i naši volonteri koji su pomagali u pakovanju i podeli paketića.

Gore:

Galerija Ozon, decembar 2007. godine

Dole:

Dodela paketića,
Pozorište Boško Buha, decembar 2007. godine

GRUPA 484

Izvršni direktor:
Miodrag Shrestha

Zamenica direktora:
Tanja Pavlov

Finansijsko odeljenje:
Branka Antanasijević
Jasmina Sinobad

Istraživač:
Danilo Rakić

Kancelarija:
Jovana U. Krstić

Prevodilac:
Nataša Grba Singh

Koordinatori/ke programa:
Zagorka Aksentijević
Zorica Živojinović
Vladimir Petronijević

Koordinatori/ke projekata i asistenti/kinje:
Siniša Volarević
Gordan Velev
Nataša Ćeribašić Ljubomirović
Marija Todorović
Snežana Krstanović

Informatička podrška:
Vladimir i Dragana Radulović

Vozač:
Dejan Trbušković

Stazistkinje:
Paula Willis
Laura Magdalena
Mona Belušević
Agnes Hyneck
Vida Terzić
Marija Mitić
Leposava Mitrović

Gore levo:
Geografska karta sa gradovima u Srbiji u kojima smo radili

ČLANOVI/CE UPRAVNOG ODBORA GRUPE 484

- **Sonja Licht** – Predsednica Beogradskog fonda za političku izuzetnost
- **Nataša Rašić** - Pravna savetnica / Canada-Serbia Judicial Reform Project
- **Vesna Cipruš** - Konsultantkinja u UNDP-u
- **Irina Subotić** - Profesorka Filozofskog fakulteta, na katedri za istoriju umetnosti
- **Vojin Dimitrijević** - Profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, izvršni direktor Beogradskog centra za ljudska prava
- **Zoran Hamović** - Vlasnik i direktor izdavačke kuće CLIO
- **Vera Kovačević** - Centar za liberalno demokratske studije, Konsultantkinja za projekte smanjenja siromaštva

Naši saradnici bili su:

Abdurahman Emurlahu
Agim Ferati
Aleksandar Gubaš
Aleksandra Spasevski
Aleksandra Takač
Altena Asanović
Ana Pantić
Anesa Derdemez
Angelina Milić
Angelina Mišina
Anica Rajović
Belkisa Beganović
Biljana Branković
Lenka Gužvić
Biljana Lopičić
Biljana Popović
Biljana Rašković
Biljana Terzić
Blagica Zlatković
Bojana Pavlović
Bojana Prvulj
Branislava Dobrić
Branka Krstić
Branka Pantelić
Branka Ristić
Branka Stojanović
Budimir Lončar
Časlav Mančić
Čila Stojanović
Danijela Getejanc
Danijela Petrović
Dejan Ilić
Dejan Živković
Dragan Miljković
Dragan Petković
Dragan Protić
Dragan Stojanović
Dragana Ninović
Dragana Radulović
Dragica Todorović
Draženka Čelebićanin
Dubravka Stajić
Dušan Todorović
Dušica Mašić
Duško Koldžić
Đura Simić
Đurđica Zorić
Đurđina Jovanov
Edisa Arnautović
Elizabeta Georgiev
Emanuela Miletic
Emina Imamović
Emina Kopas-Vukašinović
Fatima Topanica
Gordana Balaban
Gordana Mijalković Stoilković
Gordana Uzelac
Indira Kuburović
Ivana Bogićević Leko
Ivana Jendžić

Ivana Radivojević
Ivana Šorić
Ivana Dimitrijević
Jarmila Jonašova
Jasmina Kuka
Jasminka Petrović
Jasna Dragojlović
Jelena Jevremović
Jelica Dimić
Jelica Simeunović
Jovanka Čorović
Jovanka Rogulja
Katarina Vrška
Leposava Mitrović
Lidija Vučković
Lidija Vučić
Ljiljana Cvetanović
Ljiljana Drajić
Ljiljana Maksimović
Ljiljana Milošev
Ljubica Mrdaković Todorovic
Ljubinka Simić
Maja Drča
Maja Petakov Vucelja
Maja Vasilić
Marija Babović
Marija Mitić
Marija Orlić
Marija Simić
Marija Todorović
Marina Nikolić
Marina Vojnović
Mersija Brbutović
Mevludin Rovčanin
Milan Mitić
Milan Sokolović
Mile Nešović
Milena Antonović
Milena Ćuk
Milena Gajić
Milena Timotijević
Milena Veselinović
Milica Miljković
Milica Ponjavić
Milijana Arsić
Milomir Petronijević
Milorad Ivanović
Miodrag Nedeljković
Mirjana Milošević
Mirjana Momčilov
Mirjana Zorić
Mirko Grlica
Miroslav Jurica
Mitra Simeonov
Muhamed Osman
Mujesira Mehmedović
Nada Mirković Petrović
Nadežda Marković
Natalija Jovanović
Nazlilia Aljušević
Nebojsa Milenković
Nenad Stojanović

Nevena Petrušić
Nevena Simović
Ognjen Lopušina
Pavlina Mihaljenko
Predrag Garašanin
Rada Gava
Rada Joksimović
Radina Vučetić
Radmila Dražić
Radosav Resimić
Ružica Đorđević
Ružica Marjanović
Sanja Stamenković
Sanja Tatić Janevski
Sinan Derdemez
Slađana Bakić
Slavica Miletić
Slavica Musić
Slobodan Cvejić
Slobodan Stanišić
Smiljka Blažin
Snežana Radovanović
Snežana Ristić Kostov
Snežana Simeonov
Snežana Stojanović
Snežana Živković
Sonja Popović
Spomenka Krajčević
Stefani Kostić
Stevana Ilić
Suada Mehović
Sunčica Macura Milovanović
Suzana Radovanović
Svetlana Radosavljević
Svetlana Vuković
Tatjana Korošova
Tatjana Jurik
Tatjana Otković
Tatjana Rajić
Uglješa Guševac
Valentina Aleksandrović
Vera Zorčić
Vesna Krnjajić Mitrović
Vesna Stević Gajić
Vesna Stojanović
Vesna Trbović
Vladan Beara
Vladimir Čibukovac
Vladimir Grečić
Vladimir Polovina
Zdravka Gigov
Zora Ćujić
Zoran Grba Singh
Zoran Živojinović
Zorica Kešelj
Zorica Ris
Zorka Lopičić
Žaklina Mladenović Grigorova
Željko Marinković
i mnogi drugi

8

PROJEKTI, DONATORI OBIM SREDSTAVA

PROJEKTI GRUPE 484 U 2007. GODINI

1. **Drugi pogled** - interkulturalno/multikulturalno obrazovanje od prakse do politike
2. **Kofer za budućnost: moj, tvoj, naš** – promocija interetničnosti i interkulturalnosti kao bogatstva Srbije
3. **Volonterizam u službi integracije migranata u lokalnu zajednicu II**
4. **Mi i "oni drugi"** - podrška stabilnosti Srbije i regiona kroz uspostavljanje saradnje učenika i nastavnika srednjih škola iz multietničkih sredina u Srbiji
5. **Jedinice NVO za praćenje, monitoring i podršku konsultativnog procesa izrade Strategije za mlade na lokalnom nivou**
6. **Lokalne koalicije za smanjenje siromaštva ranjivih mlađih**
7. **Podrška procesu readmisije kroz održivu reintegraciju povratnika iz Zapadne Evrope u Srbiju i Crnu Goru**
8. **Palilula naša kuća** - integracija povratnika na osnovu sporazuma o readmisiji u lokalnu zajednicu
9. **Ljudi u readmisiji** - poboljšanje politika i praksi u Srbiji
10. **Razvoj osetljivosti sistema primarne zaštite za pitanje roda i marginalizovanih grupa**
11. **Istraživanje o primeni mera za zapošljavanje izbeglica u sklopu Strategije za smanjenje siromaštva**
12. **Informacije o zemljama povratka** - ključ za podršku i saveti za povratak
13. **Kampanja za promociju azilantske zaštite u Srbiji**
14. **Integracija izbeglica – stvaranje jednakih šansi**
15. **GCAP – Globalni poziv na borbu protiv siromaštva**
16. **Ka beloj šengenskoj listi**
17. **Kontakt organizacije civilnog društva za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva**
18. **Ko kaže da ne možemo?** – zagovaranje za jednake mogućnosti zapošljavanja ranjivih grupa mlađih
19. **Podrška institucionalnom i programskom razvoju**
20. **Osnavljanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu u upravljanju migracijama**
21. **Zagovaranje na nivou Evropske unije za održivi povratak u regionu – ECRE**
22. **Triangl** – povratak u/iz Hrvatske
23. **Mreža Triangl** - repatrijacija i re/integracija izbeglica
24. **Migracije i razvoj** - regionalno tržište rada i kretanje ekonomskih migracija

DONATORI - OBIM SREDSTAVA U 2007. GODINI

DONATORI	%	Prihod u euro 2007
BTD	15.11	83,277.62
EP/EC	9.34	51,450.00
EC EIDHR	9.02	49,712.25
CIDA	8.93	49,212.19
FSI	8.01	44,133.93
EAR	7.69	42,351.52
MOTT	7.53	41,496.91
OEBS	6.41	35,335.13
MOS	4.54	25,000.00
CCFD	4.27	23,530.00
OXFAM NOVIB	3.63	20,000.19
UNDP	3.54	19,510.08
Privatne donacije	2.53	13,925.63
VRS kroz DFID	2.04	11,249.98
FOD	1.98	10,922.39
SRC/SSI	1.43	7,860.00
SRC/SSI/EC	1.35	7,420.00
NAB	1.11	6,106.39
CARITAS Belgija	0.86	4,750.00
ECRE	0.43	2,393.44
EC	0.25	1,353.15
UKUPNO	100	550,990.80

9

SKRAĆENICE

KOJE SE POJAVLJUJU U TEKSTU NA OSNOVU NAZIVA NA ENGLESKOM JEZIKU

AENEAS - Assistance to third countries in the field of migration and asylum / Pomoć trećim zemljama u oblasti migarcija i azila

ADI - Association for Democratic Initiatives / Asocijacija za demokratske inicijative

BTD - The Balkan Trust for Democracy a Project of the German Marshall Fund / Balkanski fond za demokratiju

CARDS - Community assistance to the countries of South-Eastern Europe / Pomoć Evropske zajednice zemljama Jugoistočne Evrope

CIDA - Canadian International Development Agency / Kanadska agencija za međunarodni razvoj

DFID - UK Department for International Development / Odeljenje za međunarodni razvoj Vlade Ujedinjenog Kraljevstva

EC - European Commission / Evropska komisija

EIDHR - European Instrument for Democracy and Human Rights

EAR - European Agency for Reconstruction / Evropska agencija za rekonstrukciju

EP - European Perspective, Development Education Center, Hellenic NGO / Evropska perspektiva, Obrazovni centar za razvoj, grčka NVO

ECRE - European Council for Refugees and Exiles / Evropski savet za izbeglice i azil

FOS - Fund for Open Society Serbia / Fond za otvoreno društvo

IOM - International Organization for Migration / Međunarodna organizacija za migracije

ISO 26000 - International Standard providing guidelines for social responsibility / Međunarodni standardi sa uputstvima za društvenu odgovornost

MARRI - Migration, Asylum, Refugees Regional Initiative / Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbeglice

MOTT - Charles Stewart Mott Foundation / Fondacija Čarls Stjuart Mot

NAB - Neighbourhood Program of the Danish Government / Susedski program vlade Danske za zemlje Zapadnog Balkana

NOVIB - Nederlandse Organisatie Voor Internationale Bijstand / Dutch Organization for International Aid / Holandska organizacija za međunarodnu pomoć

OSCE - Organisation for Security and Cooperation in Europe / Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS)

SRC - Serbian Refugee Council / Srpski savet za izbeglice

UNDP - United Nations Development Program / Program Ujedinjenih nacija za razvoj

UNHCR - UN High Commissariat for Refugees / Visoki komesarijat UN za izbeglice

OSTALE SKRAĆENICE

CCFD - Comitee Catholique contre le Faim et por le Developmenet / Katolički komitet za razvoj i protiv gladi

FSI - Fond za socijalne inovacije

FOD - Fond za Otvoreno društvo Srbija

MOS - Ministarstvo za omladinu i sport

OEBS - Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju

SDF - Srpski demokratski forum

SSI - Srpski savet za izbeglice*

VRS - Vlada Republike Srbije

*Srpski savet za izbeglice (SSI) osnovan je u junu 2004. godine kao savez šest lokalnih nevladinih organizacija: Grupa 484, Zdravo da ste, Međunarodna mreža pomoći (IAN), Novosadski humanitarni centar (NSHC), Centar za razvoj civilnog društva PROTECTA i Srpski demokratski forum (SDF). SRC was established in order to work for the lasting improvement of standards for the protection of refugees, IDPs and other persons affected by forced migrations, as well as strive for durable solutions for these persons in accordance with international conventions and human rights agreements